

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΜΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκυκλιζόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—
ὡς ἐλευθέρον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἑτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνι καὶ Τρίμηνι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 18 Αὐγούστου 1934

Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 38

ΤΡΙΑ ΜΑΓΙΚΑ

(ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μόλις ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα,
πετάχτηκε ἀπὸ τὸ στρώμα κι' ἔτρεξε
στὸν σταῦλο, καὶ ἐκεῖ ἔκανε σύμφω-
να μὲ τὴν ὁδηγίαν ποὺ εἶχε πάρει.

Γυρίζοντας στὴν καλύβα εἶπε τῆς
γριᾶς πῶς τὰ κατάφερε μὲ τὸν Καρά,
καὶ τότε ἐκείνη τὸν ἔστειλε νὰ τῆς
ἔφερνε ἄσπρα σῦκα, νὰ τὰ ἄπλωνε
στὸν ἥλιο, νὰ ξεραθοῦν λίγο, καὶ
ὕστερα νὰ τοῦ τὰ ἔκανε σβωλάκια γιὰ
νὰ τὰ πάρῃ μαζί του.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἡμέρας ποὺ
θα ἔφευγε ὁ Προκόπης, ρώτησε τὴ
γριά, ἀπὸ τί πρᾶμμα εἶχε ἀνάγκη νὰ
τῆς τὸ ἔστειλε μὲ τὸν Καρά ποὺ θα
γυρίζε πίσω.

— Ἀπὸ τίποτα δὲν ἔχω ἀνάγκη.
κύτταξε μόνο τὴ δουλειά σου· νὰ πά-
ρῃς πρῶτα ἀπὸ τὴν ἀρχοντοπούλα
αὐτὰ ποὺ σοῦ πῆρε μὲ πονηρία, καὶ
ὕστερα νὰ πᾶς μὲ τὸ καλὸ ἥσυχος
στὴ μάνα σου, ποὺ θα λαχτάρει ἢ
καρδιά της νὰ μὴ σὲ βλέπῃ τόσον
καιρό.

Ὅταν πιά ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγῃ ὁ
Προκόπης, τὴν ἀποχαιρέτησε, ἔπῃρε
σ' ἓνα σακκουλάκι τὰ σβωλάκια ἀπὸ
τὰσπρα σῦκα, τὸ καλὰθὶ γεμάτο δρο-
σερὰ μαῦρα σῦκα, καβάλλησε τὸν
Καρά καὶ ἀμέσως ἐκεῖνος ἀρχισε νὰ
πετάῃ σὰν τὸ πιὸ γρήγορο πουλί, καὶ
κοντὰ τὸ μεσημέρι τὸν πῆγε καὶ τὸν
ἔφθασε ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτεία ποὺ
ἔμενε ἢ ἀρραβωνιαστικιά του.

Ἐκεῖ, εἶπε τοῦ Προκόπη νὰ πάρῃ
μιά τρίχα ἀπὸ τὴν οὐρά του κι'
ἂν καμμιά φορὰ βρισκότανε σὲ κίν-
δυνο, νὰ ἔκαιγε λίγο ἀπ' αὐτὴν κι'
ἀμέσως ἐκεῖνος θα ἔτρεχε νὰ τὸν σώ-
σῃ. Ὁ Προκόπης τὸν ἄκουσε, πῆρε
τὴν τρίχα, τὴ διπλωσε καὶ τὴν φύ-
λαξε, ἔπειτα κρατώντας τὸ καλὰθὶ
μὲ τὰ σῦκα ξεκίνησε γιὰ τὴν πολι-
τεία.

Στὸν δρόμο ἀντίμωσε ἓνα χωριά-
τη καὶ ἄλλαξε μ' αὐτὸν τὰ ρούχα του.

Φορώντας τὰ χωριάτικα, καὶ μὲ
τὰ γένεια του μεγαλωμένα γιατί δὲν
τὰ εἶχε ξουρίσει τόσον καιρό, ἦταν ἀ-
γνώριστος πιά.

Ἔτσι πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ ἀρχον

τικὸ τῆς παλιᾶς ἀρραβωνιαστικιάς του.

Σὰν ζύγωσε τὴν ξώπορτά τη', εἶ-
δε μιὰ δούλα ποὺ σκούπιζε καὶ ἄρ-
χιζε νὰ διαλαλῇ! «ὦραϊα σῦκα, γλυ-
κὰ σῦκα».

Ἡ δούλα παραξενεύτηκε ποὺ ἄ-
κουσε χειμῶνα καιρὸ φρέσκα σῦκα,

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

— Ἀ! τὸ πλέξιμο τῆς γαιῆς... Για, νὰ ἴδουμε θὰ τὰ κατάφερω;

τὸν σταμάτησε, κι' ἔτρεξε νὰ τὸ πῇ τῆς κυρᾶς τῆς.

Ἐκείνη τὴν διάταξε νὰ τὰγοράσῃ καὶ νὰ τὰ φέρῃ στὸ τραπέζι τὴν ὥρα ποὺ θὰ τρώγανε τὸ μεσημεριᾶτικο φαί.

Καθὼς τὰ πρоруσίασε σὲ μιὰ μεγάλη ἀπλάδα, θάμναξαν ὅλοι κι' ἔλεγαν, τί ὥραια, τί μεγάλα, τί δροσερὰ ποὺ φαίνονται, κι' ἄρχισαν νὰ τὰ δοκιμάζουν. Μὰ σὲ λίγο παραξενεύτηκε γιὰτὶ ἔβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον πὼς εἶχε γίνεῖ γαϊδῆρος.

Ἐξηκώθηκαν τότε βιαστικοὶ καὶ κλείστηκαν στὴ διπλανὴ κάμαρα γιὰ νὰ μὴ ἰδῇ κανεὶς ἄλλος τὴν κατάντια τους.

Ἐκεῖ κλεισμένοι ἀκουσαν βήματα στὴν τραπεζαρία, κοίταξαν ἀπὸ τὴν κλειδαρότροπα καὶ εἶδαν τὴ δούλα, ποὺ καθὼς ἔκανε νὰ σηκώσῃ τὸ τραπέζι, πῆρε κι' ἔβλεπε σὸ στόμα τῆς ἕνα σῦκο, κι' ἀμέσως ἔγινε γαϊδῆρας.

Ἔτσι βεβαιώθηκαν κι' αὐτοί, ἀπὸ ποῖα αἰτία τὴν εἶχαν πάθει.

Φώναξαν γιὰτὸν, μὰ δὲν τοὺς ἔκρινε τίποτα, ὅστερα ἄλλον, κι' ἄλλον, μὰ τοὺς κάκου, οἱ γὰρ, σιγά, μού, μού, μού, καὶ σὺ, σὺ, σὺ, σὺ, ὁ ἕνας σὲ αὐτὸ τοῦ ἄλλου, ἔμεινε ὅλη ἡ πολιτεία τὸ πᾶν τὸ ἀρχόντα, τῆς ἀρχόντισσας καὶ τῆς ἀρχοντοπούλας.

Ἔτσι τ' ἀκουσε, καὶ ὁ Προκόπης πῶς σὲ ἀναιμαξῆς μὲ τὰ λεπτὰ ποὺ εἶχε, πῆρε καινούργια ρούχα, πῆγε σ' ἕνα κουρεῖο καὶ τοὺς περιποιήθηκαν τὰ γένεια του καὶ παρυσίαστηκε γιὰ γιὰτὸν σὲ ἀρχοντόσπιτο.

Πρώτη ποὺ τὸν εἶδε ἦταν ἡ δούλα, μὰ ποὺ νὰ φαντασθῇ πὼς ὁ γιὰτὸν μὲ τὴν ὁμορφὴ γενειάδα, ἦταν ὁ χωριάτης ποὺ τῆς εἶχε πουλήσει τὰ σῦκα.

Ὁ Προκόπης ἀπὸ εἶδε σὰν γιὰτὸν ὅλους τοὺς μεταμορφωμένους σὲ γαϊδούρια καὶ ἔμεινε ἀπὸ τί ἔπαθον, τοὺς εἶπε πὼς μὲ κάττι σβολάκια ποὺ αὐτὸς θὰ τοὺς ἔδινε, θὰ τοὺς ἔκανε πάλι ἀνθρώπους, μὰ χρειάζόταν νὰ δεχθῶν νὰ τοὺς δεῖρῃ πρώτα γιὰ νὰ φουσκώσῃ ἀπὸ τὸ ξύλο τὸ πετσί τους, καὶ νὰ ἔπερτε ἀπὸ πάνω τους ἡ γαϊδουρίσια τρίχα.

Ἐκείνοι δέχτηκαν, καὶ ὁ ψευτογιὰτὸν χωρὶς νὰ χασομερήσῃ διόλου, ἄρχισε νὰ δερνῇ ἀλαφρὰ μ' ἕνα χοντρὸ ξύλο τὸν ἀρχόντα, ὅστερα τοῦ ἔδωσε ἕνα σβολάκι ἀπὸ τὰ ἄσπρα σῦκα κι' ἀμέσως ἔκρινε ἄνθρωπος.

Ἡ κόρη τότε βιαστικὴ ζήτησε ἀπὸ τὸν γιὰτὸν νὰ τὴν δεῖρῃ δεύτερη, μὰ ὁ Προκόπης εἶπε, πὼς ἦταν ἡ ἀράδα τῆς ἀρχόντισσας καὶ τῆς δούλας.

Σταδιομουτοσύνιασε ἡ ἀρχοντοπούλα, μὰ τί νάκανε; Πῆρε ὁ γιὰτὸν στὴ διπλανὴ κάμαρα τὴν ἀρχόντισσα καὶ ἀπὸ τὴν ἔδωσε λίγο, τὴν ἔκανε ἄνθρωπο μὲ τὸ σβολάκι.

Ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ τῆς ἀρχοντοπούλας τὴν ἔδερνε τόσο δυνατὰ ποὺ ἀνγκιάστηκε ἐκείνη νὰ τοῦ πῇ:

— Γιὰτρέ, θὰ μὲ σκοτώσῃς!

— Ἐσὺ θὰ φᾶς πολὺ ξύλο, καὶ νὰ ἰδοῦμε ἂν θὰ μπορέσω νὰ σὲ κάνω καλὰ μὲ τὰ γιὰτρικά μου, γιὰτὶ ἔκλειψες τὴν κληρονομιά τοῦ ἀρχαδωνιάτικου σου καὶ τὸν ἔστειλες στὴν ἔξορά σου τὸ Ἀδάμ. Λοιπὸν γιὰ νὰ σὲ κάνω ἄνθρωπο, θὰ μοῦ δώσῃς πρώτα αὐτὰ ποὺ τοῦ πῆρες, ἂν δὲν θέλῃς νὰ μείνῃς ἔτσι σ' ὅλη σου τὴ ζωὴ καὶ νὰ φοβῆσῃς γαϊδάρια.

Ἡ ἀρχοντοπούλα σὰν ἀκουσε τὰ λόγια τοῦ γιὰτρου, τοῦρριξε κατὶ ἄγριας ματιᾶς καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἔσχιζε μὲ τὰ δόντια τῆς, μὰ συλλογίστηκε, πὼς ἔτσι δὲν θὰ κέρδιζε τίποτα γι' αὐτό, ἔκανε τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία καὶ τοῦ ἔδειξε ποῦ εἶχε κρύψει τὰ κλεμμένα.

Ἀπὸ ἀνοίξε ὁ Προκόπης καὶ τὰ πῆρε ξανάχρεια νὰ τὴν δερνῇ πῶς δυνατὰ μὲ τὸν σκοπὸ νὰ τὴν ξεκάνῃ, γιὰ μὴ στιγμὴ ὅμως τὸν ἔκανε ν' ἀλλάξῃ γνώμη ἡ καλὴ του καρδιά καὶ σταμάτησε τὸ ξύλο, τῆς ἔδωσε τὸ σβολάκι ἀπὸ τὸ ἄσπρο σῦκο καὶ ἡ ἀρχοντοπούλα ἔγινε ἄνθρωπος.

Τότε βιαστικὴ ἀνοίξε τὴν πόρτα τῆς κάμαρας, πετάχτηκε ἔξω, διπλοκλείδωσε μέσκα τὸν Προκόπη καὶ ἔτρεξε στοὺς γονεῖς τῆς, τοὺς εἶπε ποῖος ἦταν ὁ γιὰτρός, καὶ νὰ φώναζαν τοὺς δούλους τους, νὰ τὸν τσάκισουν σὲ ξύλο, καὶ ἀπὸ τοῦ πάχουν τὰ πράγματα του, νὰ τὸν πετάξουν σὲ δρόμο.

Ὡς ποὺ νὰ μὴ ζυτοῦνε οἱ δούλοι τους, ἡ ἀρχοντοπούλα πῆγε κι' ἔστᾶθη ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα ποὺ εἶχε κλειδωμένο τὸν Προκόπη, καὶ τοῦ εἶπε:

— Τώρα νὰ ἰδῇς τί θὰ πάθῃς ψευτογιὰτρέ, θὰ σὲ κάνω νὰ μὲ θυμᾶσαι σ' ὅλη σου τὴ ζωὴ.

— Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε τῆς ἀπάντησε ἐκείνος, κι' ἀμέσως χτύπησε τὸ τσάκμακί του, ἀναψὲ τὴν ἴσκα του κι' ἔκαψε λιγάκι τὴν τρίχα ποὺ εἶχε πᾶρῃ ἀπὸ τὴν οὐρὰ τοῦ Καρά.

Σὲ λίγο ἀκούστηκε μέσα σὲ ἀρχοντόσπιτο ἕνας μεγάλος σαματᾶς ἀπὸ ποδοβολητὰ ἀλόγοι καὶ σπάσιμο πόρτας, καὶ ὅλοι, ἀφεντικὰ καὶ δούλοι, ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, γιὰτὶ εἶδαν νὰ περνᾷ ἀπὸ μπρός τους ὁ ψευτογιὰτρός καθάλα σ' ἕνα φτερωτὸ ἄλογο, ποὺ ἀπὸ τὸ στόμα

τοῦ ἔβγαιναν φωτιές, ἀπὸ τὰ ρουθούνια του καπνὸς καὶ ποὺ πέταγε σὰν πουλί.

Μόλις ἄρχισε νὰ πετᾷ ὁ Καράς, ρώτησε τὸν Προκόπη: «ποῦ θὰ πάμε;» κι' ἐκείνος τοῦ εἶπε:

Στὸν τόπο ποὺ μένει ἡ μάνα μου.

Τώρα βάλε μὲ τὸ νοῦ σας τὴ χάρὰ ποὺ ἐννοίωσες ἡ καψομάνα σου, δταν τὸν εἶδε νὰ τῆς τὸν πάγῃ ὁ Καράς μπροστὰ τῆς γερὸ, ποὺ τὸν ἔκλειε γιὰ χαμένο, σκοτωμένο, πεθαμένο.

Ἐπειτα ἀπὸ τ' ἀγκαλιάσματα καὶ τὰ φιλιὰ μὲ τὴ μάνα του, ὁ Προκόπης ἔβγαλε δροσερὸ νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι τους, κι' ἔλουσε τὸν Καρά, καὶ τοῦ ἔβαλε γιὰ νὰ φάῃ φρέσκο τριφύλλι.

Στὸ τέλος σὰν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ξεναγυρίσῃ σὲ ἔρημο νησί, τοῦ πέρασε σὲ λακμὸ ἕνα μεγάλο στεφάνι ἀπὸ διάφορα λουλούδια, γιὰ τὴν καλὴ γρηᾶ ποὺ τὸν εἶχε περιποιηθεῖ καλύτερα ἀπὸ μάνα τὸ παιδί τῆς.

Μόλις ἔφριξε ὁ Καράς, ὁ Προκόπης διηγῆθηκε στὴ μάνα του μὲ τὸ νι καὶ μὲ τὸ σίγμα, πὼς ἀρχαδωνιάστηκε μὲ τὴν ἀρχοντοπούλα, τί ἔπαθε ἀπ' αὐτὴν, πὼς τὴν ἐκδικήθηκε καὶ πὼς ἐγύρισε σπίτι τους.

Ἡ μάνα του σὰν ἔμαθε τί τοῦ στάθηκε, ξεφώνησε:

— Ἀς ἔχῃ, γιὰ μου, δόξα ὁ Μεγαλοδύναμος, ποὺ ἀκουσε τὰ παρακάλια μου καὶ τίς εὐχὲς ποὺ ἔκανα γιὰ σένα καὶ σὲ προφύλαξε νὰ μὴ πᾶθῃς χειρότερα.

Ἀὐτὴ σὲ πῆγε σὲ νησί ποὺ ἦταν ἡ γρηᾶ, ἀλλοιῶς ἡ κακία τῆς ἀρχαδωνιαστικιάς σου θὰ σ' ἔφριχνε σ' ἕνα δλότελα ἔρημο τόπο καὶ ἐκεῖ θὰ εἶχες τρελλαθεῖ ἀπὸ τὴ μοναξιά του.

Ἄχχης πάλι τὴν εὐχή μου, παιδί μου, νὰ ἀκούσῃς καὶ τοῦτο ποὺ θὰ σοῦ πῶ:

Μέσκα σὲ μιὰ βδομάδα νὰ πεταχτῇς μὲ τὴν βελέντζα καὶ νὰ πᾶς νὰ χαίρετῃς τὴ γερόντισσα ἔτσι θὰ τῆς κάνῃς μεγάλη χαρὰ, καὶ θὰ δειξῇς πὼς θυμᾶσαι τὸ καλὸ ποὺ εἶδες ἀπ' αὐτὴ.

Ναί, μάνα, θὰ κάνω ὅπως λές, μὰ καὶ σὺ νὰ ζυμώσῃς μιὰ καλὴ κουλούρα ἀπὸ ἔρταχριστὸ ἀλεύρι νὰ τῆς τὴν πᾶω μαζί μὲ ἄλλα φαγώσιμα.

Σὲ δυὸ τρεῖς ἡμέρες, ἀγόρασε διάφορα καλούδια, πῆρε ζεστὴ ζεστὴ καὶ τὴν κουλούρα ποὺ τὴν εἶχε ψῆσει ἡ μάνα του καὶ τὴν εὐχή τῆς, καὶ εἶπε τῆς βελέντζας νὰ τὸν πάγῃ σὲ ἔρημο νησί ποὺ τὸν εἶχε ξεναπάγῃ.

Σὰν ἔφτασε ἐκεῖ, τὸν καλοδέχτηκε ἡ γρηᾶ, καὶ δὲν ἤξερε μὲ τί τρόπο

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΔΔ'. — Πετάει, πετάει ὁ...

— Βλέπεις, θεῖε μου; εἶπε μὲ μεγάλη χαρὰ ὁ Μπέμπης ὅστερ' ἀπὸ τὴ δοκιμὴ πετῶ καλύτερα κι' ἀπὸ πουλί. Βίλε λοιπὸν καὶ σὺ τὰ φτερά σου κι' ἄς τοῦ δίνουμε.

— Μ' αὐτὸ ἐσκόπευα νὰ κάμω κι' ἐγώ, εἶπε ὁ θεῖος-Μιχάλης. Περίμενε.

Ἡ βαλίτσα εἶχε ἄλλο ἕνα ζευγάρι φτεροῦγες γιὰ μέγανον. Αὐτὲς τίς φόρσε ὁ θεῖος-Μιχάλης. Ἡ βαλίτσα ἔμεινε πιά ἀδειανή.

— Αὐτὴ δὲν μᾶς χροιάζεται πιά, θὰ τὴν ἀφήσουμε δῶ, κληρονομιά στοὺς Ἀραπάδες. Ἐλα τώρα, ἀποχαιρέτησε νὰ φεύγουμε.

— Ὡ! πρέπει καὶ νὰποχαιρέτῃσω αὐτοὺς ποὺ θὰ μ' ἐτρωγαν; Τί λέτε!

— Ὁχι, ἀνόητε! Τὸ σκύλο σου νὰποχαιρέτησῃς, τὸν καλὸ σου Ἀζόρ.

— Ἀ! δαφῆσουμε τὸν Ἀζόρ ἐδῶ;

— Ἀλλά; Πετάει, πετάει ὁ Μπέμπης. Καμμιὰ φορὰ πετάει, πετάει κι' ὁ γαῖδαρος. Ὁ σκύλος ὅμως ποτέ.

— Ἀλήθεια, ὁ καϊμένος ὁ Ἀζόρ δὲν μπορεῖ νὰ πετάξῃ. Οὔτε νὰ τὸν πάρομε ἀγκαλιά μὲ ποιοῦμε.

Θὰ μᾶς ἐμποδίσει καὶ μᾶς. Πρέπει νὰ τὸν ἀφήσουμε. Ἀχ, πὼς λυπᾶμαι! Τὸ μόνο ποὺ μὲ παρηγορεῖ εἶναι ποὺ οἱ Ἀραπάδες δὲν τρώνε σκύλους.

Θὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ζῇ ἡσυχῶς...

Ὁ Μπέμπης ἀγκαλίωσε τὸν Ἀζόρ καὶ τὸν φίλησε.

— Ἀντίο, καλέ μου φίλε, τοῦ εἶπε. Ἐγὼ φεύγω, πάω στὴν Ἑλλάδα, σὲ σπῖτι μου. Ἐσὺ ζή-

σε ἐδῶ ὅπως μπορεῖς. Ἄν προτιμᾷς ὅμως, σκάσε το. Νὰ ἡ θάλασσα!

Κατέβα στὴν ἀκρογιαλιά καὶ, ἅμα ἰδῇς νὰ περᾷ κανένα καράβι, κολύμπησε καὶ φτάσε το! Ποῖος ἔξερῃ! Μπορεῖ νὰρθῇς καὶ σὺ στὴν Ἑλλάδα καὶ κάποτε νὰνταμωθοῦμε! Ἀντίο! Ἀντίο, καλέ μου Ἀζόρ!

Ὁ καϊμένος ὁ Ἀζόρ, ποὺ τὰ εἶχε καταλάβει ὅλα, ἔγλειψε τὸ Μπέμπη κλαίγοντας.

— Φτάνει τώρα! εἶπε ὁ θεῖος Μιχάλης. Κάμε τὸ σταυρὸ σου κι' ἀκολούθα με!

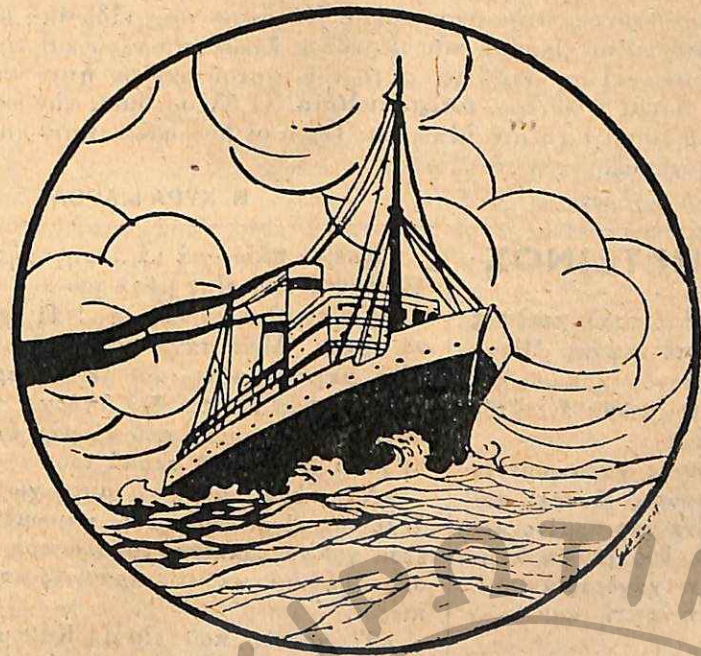
Σὲ λίγο ὑψώθηκαν κι' οἱ δυὸ στὸν ἀέρα κι' ἔστρωσαν πρὸς τὴ θάλασσα. Ὁ Μπέμπης ἔφαγε ἀμέσως τὸν Ἀζόρ κι' ἦταν ὅλος χαρὰ.

— Πετάει, πετάει ὁ... Μπέμπης! τοῦ ἔλεγε ὁ θεῖός του.

— Ναί, μὰ πετάει, πετάει κι' ὁ... θεῖος Μιχάλης, ἀπαντοῦσε πονηρὰ ὁ μικρός.

Στὴν ἀρχὴ, οἱ Ἀραπάδες δὲν τοὺς πῆραν εἶδηση. Ἐπειτα ὅμως, βλέποντας στὸν ἀέρα τὰ μεγάλα ἐκείνα παρᾶξενα πουλιά, ἔτρεξαν, τὰ πρόσεξαν, τὰ γνώρισαν: Ἦταν ἄσπροι ἄνθρωποι, κι' ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς—ὦ, συμφορὰ!—ἦταν τὸ θροεφτάρι τους ποὺ ἔκαμε φτερά καὶ τοὺς ἔφευγε!

Κυνήγησαν τοὺς ἀεροπόρους κι' ἄρραξαν νὰ τοὺς οἰχνουν ἀπὸ κάτω πέτρες μὲ σφεντόνες καὶ σαῖτες μὲ δοξάρια. Μὰ κείνοι σηκώθηκαν ἀκόμα πῶς ψηλὰ στὸν ἀέρα καὶ τὰ βλήματα δὲν τοὺς ἔφταναν. Κι' ἅμα οἱ Ἀραπάδες εἶδαν πὼς δὲν ἔκαναν τίποτα, γύρισαν σὲ χωριὸ τους καταφουρ-κισμένοι;

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΤΕΦΕΡΑΝΣ

ΣΤΗ ΘΑΛΙΨΗ, ΜΙΑ ΝΟΤΑ ΧΑΡΑΣ

Τὸ πιάνο, σὲ σαλόνι τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἀρχοντοσπίτου, κλειστό: Ἐνα μαῦρο πιάνο, σὰν ἀπὸ ἔβανο, ποὺ ἔτσι θαρρεῖ κανεὶς πὼς φορεῖ κι' αὐτὸ ἀκόμα πένθιμα, σὰν τὴν κυρά του, τὴν περίλυπη δεσποινίδα, ποὺ τὸ κοιτάζει ἀνδρόεχτα ἀπ' ἀντίκρου.

Ἀξαφνὰ μιὰ ἀχτίδα ἡλίου γλυστρᾷ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου: Μιὰ ζεστὴ ἀχτίδα, ποὺ σκοντάφτει σὲ σκέπασμα τοῦ πιάνου κι' ἀπὸ κεῖ ἀντιφεγγίζει σὲ ταβάνι καὶ ρίχνει φῶς σὲ σαλόνι.

Τὸ σκέπασμα, σὲ σημεῖο ποὺ σκόνταψε ἡ ἀχτίδα τοῦ ἡλίου, παύει νὰναι μαῦρο, σὰν ἀπὸ ἔβανο: Τώρα φαίνεται σὰ νὰ χύθηκε ἀσήμι ἀναλὺτὸ ἐκεῖδᾶ. Μὰ φαίνεται σὰ νὰ γινε καὶ κάττι παραπάνω ἀκόμα. Σὰ νὰ ξεπέρασε τὸ ξύλο, σὰ νὰ χάιδεψε κάποιον πλῆχτρο ἀπὸ κάτω, σὰ ν' ἀναγάλλιασε τὸ πιάνο. Καὶ σὰ ν' ἀκούστηκε, μαζί μὲ τὴ νότα του, αὐτό:

— Μὴν κλαῖτε, χαριτωμένη δεσποινίδα. Καὶ δὲ χάθηκαν ὅλα, ὅσα κάγουν εὐχάριστη τὴ ζωὴ.

Κι' ἡ περίλυπη δεσποινίδα, ἀμυδρὰ, χαμογελάει.

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

«—Είδες, είδες; θά'λεγαν μεταξύ τους. Ἦρθε Εὐρωπαῖος μὲ φτερά καὶ μᾶς πῆρε τὸ θρεφτάρι. Νὰ μὴν τὸν ἰδοῦμε ἀπὸ πρὶν! θὰ τὸν τσακώναμε κι' αὐτὸν καὶ... θὰ τρώγαμε καὶ τοὺς δυό! Τώρα πάει! Ἀς περιμένουμε ὥς νὰ μᾶς ρίξῃ ἡ τύχη κανέναν ἄλλο ναναγό...»

Τώρα ἐκείνοι οἱ δυὸ πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα.

—Γλυτώσαμε; ἔλεγε ὁ Μπέμπης.

—Ἀπὸ τοὺς Ἀραπάδες, ναί, ἀπαντοῦσε ὁ θεῖος Μιχάλης. Νὰ ἰδοῦμε ὅμως, θὰ βροῦμε πλοῖο γρήγορα; Δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε πετώντας ὥς τὴν Ἑλλάδα... θὰ κουρασθοῦμε!

Ἀλλὰ καθὼς ἔδωκαν αὐτά, εἶδαν ἓνα μεγάλο βαπόρι ποὺ περνοῦσε σχεδὸν ἀπὸ κάτω τους. Ἦταν ἡ σωτηρία. Πέταξαν πρὸς αὐτό, ἄρρισαν νὰ κατεβαίνουν καὶ σὲ λίγο πατοῦσαν στὸ κατὰστρομα.

Τοὺς τριγύριζαν οἱ ναῦτες, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ἐπιβάτες, ἄκουσαν τὴν ἱστορία τους καὶ τοὺς ἔκαμαν τίς πιδ μεγάλες περιποιήσεις.

Ἀξαφνα, ὁ Μπέμπης ἔνοιωσε νὰ τοῦ γλείφουν τὸ χέρι.

Κάνει ἔτσι καὶ ποιὸν νὰ ἰδῇ; τὸν Ἀζόρ!

—Ἀ! πὼς βρέθηκες καὶ σύ, Ἀζόρ, στὸ βαπόρι; Εἶσαι βρεμμένος...

Κολύμπησες;...

Ναί, ὁ σκύλος τοὺς εἶχε ἀκολουθήσει τρέχοντας ἀπὸ κάτω τους ὅσο πετοῦσαν πάνω ἀπ' τὴν ξηρά. Τοὺς ἀκολούθησε κι' ὅσο πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, τρέχοντας στὴν ἀκρογιαλιά. Κι' ὅταν τοὺς εἶδε ἀπὸ μακριὰ νὰ κατεβαίνουν στὸ βαπόρι ποὺ περνοῦσε, ἔπεσε στὸ νερὸ καὶ τοὺς ἔφτασε κολυμπώντας. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοῦ πιστοῦ σκύλου ἦταν ὑπεράνθρωπη ἢ, νὰ ποῦμε καλύτερα, ὑπερσκυλλία. Ὁ Ἀζόρ ὅμως τὴν ἔκαμε ἀπὸ τὴ μεγάλη του ἀγάπη στὸ Μπέμπη. Τώρα οἱ δυὸ φίλοι ἦταν πάλι μαζί καὶ δὲν θάποχωρίζονταν πιά ποτέ...

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΤΣΑΛΑΠΕΤΕΙΝΟΣ

Τὸν παλιὸ καιρὸ ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν εἶχε σκούφια στὸ κεφάλι. Ἦταν ἓνα πουλάκι καστανό, κοκκινωπό, ὅπως καὶ τώρα, μὲ χρῶμα ανοιχτότερο στὸ στήθος του.

Εἶχε δυὸ φτερούγες χαρακωμένες στὸ πλάτος μὲ μαῦρες, ἄσπρες καὶ καστανιές σειρές. ἓνα χαριτωμένο κεφαλάκι στρογγυλό, δυὸ μαῦρα λαμπερὰ ματάκια σὰν χάνδρες καὶ μιὰ μύτη μαύρη, λεπτὴ λεπτὴ καὶ πολὺ μεγάλη.

Στὸ κεφάλι του ὅμως δὲν εἶχε κανένα στόλισμα, ὅπως εἶπαμε.

Καὶ νά, ποὺ μιὰ μέρα βγήκε ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ δάσους, πέταξε χαμηλά, χαμηλά καὶ κάθισε σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα δίπλα στὸ ρυάκι νὰ πιῇ νερό.

Μέσα στὸ καθαρὸ νερὸ εἶδε τὴ μορφή του ὁ τσαλαπετεινός, ποὺ ὡς τώρα δὲν τὴν ἤξερε, καὶ ἔπεσε σὲ συλλογὴ. Εἶδε τὴ μύτη του τὴ μακρυὰ, τὴν ἄχαρη, καὶ ράγισε ἡ καρδιά του.

«Ἀχ! γιατί νὰ μοῦ τὴν κάμῃ ὁ Θεὸς αὐτὴ τὴν ἀδικία;» εἶπε.

«Γιατί νὰ μοῦ κολλήσῃ αὐτὴ τὴν τρομερή, τὴν ἀτελείωτη τὴ μύτη στὸ στρογγυλὸ μικρὸ μου κεφαλάκι; Γιὰ ποῖό λόγο νὰ θελήσῃ νὰ μὲ κάμῃ ἔτσι ἄσχημο;»

Αὐτὰ συλλογίζονταν ὁ τσαλαπετεινὸς καθὼς καθότανε στὴν πέτρα τὴ μεγάλη.

Ἐπειτα πάλι, γιὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν ἑαυτὸ του, εἶπε μέσα του:

«Καλὲ τί ἀνοησίες λέω! Τί ἔχει νὰ κάνῃ; Λίγα τάχα πουλιά ἔχουν τόσο μεγάλη μύτη, καὶ μεγαλύτερη ἀκόμα; Καὶ ἔπειτα, δὲν ὑπάρχει τίποτε στὸν κόσμῳ, ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ τὸ λόγο του καὶ τὸ σκοπὸ του.

Ἡ νῦν, αὐτὴ ἡ μύτη χωρὶς ἄλλο, θὰ εἶναι ἐπιτήδες καμωμένη ἔτσι, γιὰ νὰ τσακώῃ ἐυκολώτερα τὰ σκουληκάκια καὶ τίς πράσινες κάμπιες.

Τί κουτὸς ποὺ εἶμαι! Κάθομαι τώρα καὶ πικραίνομαι γιὰ τὴ μύτη μου, ἀφοῦ εἶναι φανερό πὼς γιὰ τὸ καλὸ μου τὴν ἔκαμε τέτοια ὁ Θεός».

Μὰ ἔλα πάλι ποὺ ὁ τσαλαπετεινὸς ἦτανε καλλιτέχνης καὶ δὲν μποροῦσε νὰ εὐχαριστήθῃ μόνο μὲ τὴν ἰδέα, πὼς ἦταν χρήσιμη ἡ μύτη του!

Ἐάντα σκυφε λοιπὸν τὸ στρογγυλὸ κεφαλάκι του στὸ καθαρὸ νερὸ, καὶ εἶδε τὴ μορφή του ξανά.

Ἀ! ὄχι, ὄχι! δὲν τὸν εἶχε πλάσει μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ μὲ μεγάλη προσοχὴ ὁ Θεός! Αὐτὸ πλὴν ἦταν ὁ λοφάνερο!

Καὶ ὁ τσαλαπετεινὸς ἀρχίνησε νὰ συλλογιέται πάλι:

«Βέβαια, ἔτσι εἶναι» ἔλεγε μέσα του. «Ἡ ἀλήθεια, ἀλήθεια. Δὲν λέω, εἶναι κι' ἄλλα πουλιά ποὺ τᾶπλασαν ὁ Θεὸς μὲ μύτη μακρυὰ, μὰ τοὺς ἔδωσε καὶ μακριὰ ποδάρια. Τότε διαφέρει!

Ἡ νῦν, τώρα νὰ ποῦμε τὸ λελέκι. Ἐ-

χει αὐτὴ τὴ μεγάλη τὴ μύτη, μὰ δὲν εἶναι γελοῖος, σὰν ἐμένα! Κάθε ἄλλο! Τί ἡγεμονικὸ πράσθημα ποὺ ἔχει! Ὅταν σηκώνῃ τὸ ποδάρι του καὶ περπατᾷ στὸν κάμπο, ἀμέσως θὰ πῇ: Νὰ ἔνας λεβέντης ποὺ περνᾷ!

Ἀμὲ ἡ μπεκάτσα; κι' ἐκείνη τὸ ἴδιο. Ἐχει κι' ἐκείνη μύτη μακριὰ γιὰ νὰ πιάνῃ τὰ σκουληκάκια, μὰ ἔχει καὶ πόδια μακρυὰ. Ἐτσι τὸ καταλαβαίνω.

Ἐτελείωσε! ἐγὼ αὐτὸ ξέρω», εἶπε ὁ τσαλαπετεινός, καὶ κοίταξε στραβώνοντας τὸ κεφαλάκι του μὲ τὸ ἓνα μάτι στὸ νερό. «Ὅποιος ἔχει τὴ μύτη μακρυὰ, πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ποδάρια μακρυὰ».

Κι' ἐπέταξε σ' ἓνα ξερόκλαδο, ποὺ στεκόταν μπηγμένο στὴ γῆ κοντὰ στὸ ποτάμι, καὶ ποὺ ἦταν ψηλὸ ὅσο ἤχρεπε νάναί τὰ πόδια του. Ὁ τσαλαπετεινὸς ἔσκυψε πάλι, εἶδε μέσα στὸ νερό, καὶ ἀναστέναξε:

«Νᾶ, ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἶμαι. Γιατί τὰ πόδια μου νὰ εἶναι τόσο κοντὰ ποὺ μόλις φαίνονται; Γιατί;»

Λυπημένος, ἐτίναξε τὰ φτερά του, κατέβηκε ἀπ' τὸ ξερὸ κλαδί, καὶ ἄρχισε νὰ περπατᾷ σιγά-σιγά κατὰ γῆς.

Περπατώντας τέ ντωνε ὅσο μποροῦσε τὰ ποδάρια του, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ μακραινάνε λιγάκι, ἀφοῦ τὴ μύτη του δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὴν κάμῃ πιδ κοντὴ.

Κάθε μέρα ἔκανε αὐτὸν τὸν περίπατο, καὶ ὅλο τοῦ φαινότανε πὼς τεντώνοντας ἔτσι τὰ πόδια του ἢ ἄπ-χτοῦσε μὲ τὸν καιρὸ λίγο παράστημα καὶ ἀρχοντιά.

Χώρια ἀπὸ τὰ πόδια του σήκωνε ὅσο μποροῦσε ψηλὰ καὶ τὸ κορμί του, τσίτωνε τὸ λαιμὸ του, κ' ἔστηνε δ-λέρθο τὸ στρογγυλὸ του τὸ κεφάλι.

Μέρες περᾶσανε πολλές, καὶ ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν πλησίασε πιά στὸ ρυάκι μὲ τὸ καθαρό νερό, γιὰ νὰ μὴ ξαναδῇ τὴ μύτη του καὶ λυπηθῇ πάλι.

Τώρα ἐπῆγαινε στὰ θολωμένα τὰ ποτάμια καὶ ἔσθηνε τὴ δίψα του μὲ τὰ βρώμικα νερά, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὴν ἄσχημη μορφή του.

Ἀλλὰ ὅμως δὲν ἔπαυε νὰ περπατᾷ μὲ τσιτωμένα τὰ ποδάρια, μὲ σηκωμένο τὸ λαιμό, καὶ τὸ κεφάλι ψηλά.

Μέρες περᾶσανε πολλές, καὶ ὁ καιμὸς του ἦταν πάντα ὁ ἴδιος.

Μιὰ μέρα ὁ δρόμος του τὸν ἔφερε καὶ πάλι κοντὰ στὸ ρυάκι μὲ τὸ κρουσταλλένιο τὸ νερό. Ἐκανε νὰ παραστρήσῃ γιὰ νὰ μὴ δῇ τὴν ἄσχημη θωριά του καὶ πικραθῇ. Ἀλλὰ μετὰ νοιώσε καὶ στάθηκε. Γιατί τάχα;

Ἦσως νὰ μὴν ἦταν τόσο ἄσχημος, ὅσο φανταζόταν. Καλέ, σίγουρα, ἰδέα του ἦταν, πὼς εἶχε τόση ἄσχημιά.

Ἡ καρδιά του σ' αὐτὸ τὸ συλλογισμὸ ἑξαλάρωσε καὶ ὁ τσαλαπετεινὸς κατέβηκε καὶ κάθισε στὴ μεγάλη πέτρα πλάι στὸ ρυάκι μὲ τὸ καθαρό νερό.

Καὶ τώρα, εἶπε θαρρετὰ: «ἐμπρός, ἄς κοιτάξω μέσ' στὸ ρυάκι». Κι' ἐκοίταξε.

Καὶ νά, ποὺ καθὼς κοίταζε μὲ γενναῖότητα τὴ μύτη του τὴ μακριὰ, ἄξαφνα βλέπει ἀπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλή του νὰ κουνιέται καὶ νὰ σηκώνεται ἓνα φτερό, ἓνα δεύτερο, ἓνα τρίτο, μιὰ σειρὰ δρόκλῃρη, διπλὴ σειρὰ ὠραῖα φτερουδάκια καστὰνὰ μὲ μαῦρες καὶ ἄσπρες βούλες, ποὺ τοῦ ἔκαμαν μιὰ χαριτωμένη κορῶνα ἐπάνω στὸ στρογγυλὸ μικρὸ του κεφαλάκι.

Ὁ τσαλαπετεινὸς δὲν πίστευε τὰ μάτια του.

Ἐγύρισε τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε πρῶτα μὲ τὸ δεξιόν, ὕστερα μὲ τὸ ἀριστερὸ τὸ μάτι, γιὰ νὰ δῇ καὶ νὰ βεβαιωθῇ πὼς ἦταν ἀληθινὸ αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε.

Ἀχ! τί χαρά, τί τρελλὴ χαρὰ τὸν ἔπιασε τότε! Οὔτε τὴ μύτη του συλλογίζονταν πιά, οὔτε τὰ πόδια του, οὔτε τίποτα ἄλλο. Τίποτα, τίποτα!

Τί τὸν ἔμελλε τώρα πιά γιὰ τ' ἄλλα; Ἀφοῦ εἶχε αὐτὸ τὸ σπάνιο στολίδι στὸ κεφάλι, ποὺ κανένα ἄλλο πουλὶ γνωστὸ του δὲν εἶχε.

«Νά παράστημα!» ἔλεγε. «Νά ἀρχοντιά! Νά λεβεντιά! Νά χάρη!»

Καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσε τώρα πιά τίποτα στὸν κόσμῳ!

Ἀπ' τὴ χαρὰ του δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα κατέβαινε τώρα στὸ ρυάκι.

Ἦθελε νὰ βεβαιωθῇ πὼς ἦταν ἀληθινὴ ἡ κορῶνα ποὺ φοροῦσε, πὼς δὲ ὠνευρεῖτο, πὼς δὲ χάθηκε αὐτὸ τὸ στολίδι του, ποὺ ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ τέντωμα τοῦ κεφαλοῦ του τὸ εἶχε ἀποκτήσει σιγά-σιγά χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ νοιώσῃ πὼς.

Καὶ τώρα τοῦ ἐρχόταν νὰ πάῃ νὰ τὸ φωνάξῃ σ' ὅλα τοῦ δάσους τὰ πουλιά, νὰ τὸ πῇ καὶ νὰ τὸ διαλαλήσῃ, νὰ τὸ δείξῃ σ' ὅλον τὸν κόσμῳ, πὼς τοῦ φύτρωσε μιὰ τέτοια κορῶνα στὸ κεφάλι.

Πετοῦσε λοιπὸν τὸ τρελλὸ πουλὶ ἀπὸ δένδρο σὲ δένδρο, καὶ μόλις ἔβλεπε κανένα ἄλλο πουλὶ ἢ τετράποδο, ἢ ὅ,τι ἄλλο ζωντανό, ἐτέντωνε μὲ ὑπερηφάνεια τὸ κεφάλι του, καὶ σηκωνόνταν ἀραδιαστὰ ὅλα τὰ φτερά τῆς κορῶνας του, καὶ ἡ βραχνὴ φωνή του ἀντηχοῦσε μέσ' στὸ δάσος.

Κι' ἀφοῦ ἔκανε ὅλο τὸ γύρο τοῦ δάσους ξαναπήγαινε πεταχτὸ καὶ χαρῶπὸ στὸ καθαρό ρυάκι, κοίταζε πάλι

τὴ χαριτωμένη του τὴ σκούφια στὸ νερό, καὶ ἔλεγε τὸ τρελλό, τὸ ἑπιπαμένο:

«Ὅποιος ἔχει μεγάλη μύτη, τελείωσε! πρέπει νὰ ἔχῃ σὰν τὴ δική μου τὴν κορῶνα στὸ κεφάλι, εἰ δ' ἄλλως εἶναι γελοῖος σὰν τὸ λελέκι καὶ σὰν τὴ μπεκάτσα!»

Τὸν ἄκουσεν ὁ πελαργὸς ποὺ τσαλαβοῦσε ἐκεῖ κοντὰ, κούνησε τὸ σοδαρό του κεφάλι καὶ τοῦ ἀποκρίθη:

—Γελοῖος εἶναι, φίλε μου σκουφάτε, ἐκεῖνος ποὺ λυπᾶται καὶ χολοσκάνει, γιὰ τὴν τάχα τὸν ἔκανε ἄσχημο καὶ τὸν ἀδίκηκε ὁ Θεός.

Ἡ γελοῖος εἶναι κι' ἐκεῖνος πάλι ποὺ κορδόνεται καὶ καμαρώνει μόνο καὶ μόνο γιὰ τὸ φύτρωσε μιὰ σκού-

φια ἐπάνω στὸ ἄδειο του τὸ κεφάλι!

Ἡ νῦν ξέρης ὅμως, πὼς ἀπὸ τώρα καὶ μπρὸς ὅλοι οἱ τσαλαπετεινοὶ θὰ φορεῖτε σκούφια, ἀλλὰ ἀφοῦ ἑξακολουθεῖτε νὰ ἔχετε τὰ ἴδια τὰ μυαλά, μὴ νομίζεις, πὼς κερδίσατε μεγάλο πρᾶμα!»

Μὰ ποῦ ν' ἀκούσῃ λόγια γνωστικά τὸ ζουρλοφантаζμένο τὸ πουλὶ!

Ἐδιπλώσε τὴ σκούφια του μὲ ὑπερηφάνεια τὸ ἑπιπαμένο, ἐτίναξε τὰ φτερά καὶ πέταξε κατὰ τὸ δάσος ψιθυρίζοντας:

—Καλύτερα ἄς μοῦ λείπουν πιά οἱ σχέσεις μὲ τέτοια ζηλιάρικα καὶ πρόστυχα πουλιά!

(Μῦθοι καὶ Διηγήματα)

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΟΥ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχει ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ὁ δικός σου μὲ φθάνει, εἶπε ὁ Τό. Πάρε λοιπὸν καὶ διάδρασε.

Ὁ κ. Ντελαλάντ ἔσπασε τὴν σφραγίδα καὶ διάδρασε τίς ἀκόλουθες γραμμές, χαραγμένες μὲ τὸ χέρι τοῦ ἰδιοῦ τοῦ Νγκουγιέν σὲ ἀρκετὰ καλὰ γαλλικά:

«Ἐμεῖς, ὁ Νγκουγιέν-Τρί Λουόγκ, προσωρινὰ ἔκπτωτοι ἀπὸ τοὺς τίτλους μας τοῦ μανδρινίου καὶ τοῦ αὐθέντη τοῦ Ριάν-Τὲ ἀπὸ τίς γαλλικὲς ἀρχές, κάνουμε γνωστὰ τὰ ἀκόλουθα στὸν διοικητὴ τοῦ Γιέν Μπαύ:

»Διοικητή, κρατῶ τὴν κόρη σου στὰ χέρια μου.

Δεχόμαστε νὰ στή δώσουμε πίσω μὲ τοὺς ἀκόλουθους ὁρους:

»Θὰ μᾶς καταβάλλῃς εἴκοσι χιλιάδες πιάνισματα χρυσὰ ἢ ἀργυρὰ, καὶ ἡ κυβερνήσῃ σου θὰ μᾶς ξαναδώσῃ πίσω τοὺς τίτλους μας καὶ τὸ φέουδὸ μας τοῦ Γιέν-Τὲ μαζὶ μὲ τοὺς ἀγρούς του, τὰ δάση του καὶ τὰ χωριά του.

»Ἀπαιτοῦμε νὰ μᾶς ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουμε τὴ δική μας χω-

ροφυλακή, νὰ εἶμαστε ὀπλισμένοι καὶ νὰ φέρουμε ἀντίσταση σὲ ὅποιον δοκιμάσει νὰ μᾶς ἐπιτεθῇ.

»Δὲν θὰ πληρώνουμε στὸ μέλλον κανένα φόρο. Θὰ ἔχουμε τὴν ἀξίωσιν νὰ γίνονται στὴν περιοχὴ μας ὅλα τὰ δημόσια ἔργα ποὺ γίνονται καὶ στὶς ἄλλες, δηλαδή σχολεῖα γιὰ τοὺς ἰθαγενεῖς, γεφύρια, δρόμοι κτλ.

»Ἀν οἱ ὅροι αὐτοὶ σᾶς φαίνονται ἀπαράδεκτοι στὴν κυβερνήσῃ σου καὶ σὲ σένα, καὶ ἂν τὴν δεκάτη τετάρτη ἡμέρα αὐτοῦ τοῦ φεγγαριοῦ δὲν λάβουμε στὰ χέρια μας τὰ χρήματα μαζί μὲ τὸ ἔγγραφο τοῦ γενικοῦ διοι-

Ἐσπασε τὴ σφραγίδα καὶ διάδρασε τίς ἀκόλουθες γραμμές. (Σελ. 449, στ. β')

κητή που θα μάς διαβεβαιώνει ότι θα μάς δοθούν πάλι οι τίτλοι μας και τα φέουδά μας, τότε το αίμα της κόρης σου ως πέση στο κεφάλι σου.

«Είπα και περιμένω απάντησή στην προθεσμία που ώρισα, άλλώς θα θεωρήσουμε ότι η συμβιβαστική αυτή πρόταση δεν έγινε και δεν κοινοποιήθηκε.

«Είθε η σοφία του Βούδδα να σε φωτίσει για το καλό σου».

«Ο κ. Μπαμπερτζέ, που διάβαζε πάνω από τους ώμους του διοικητή, με βία συγκρατούσε την αγανάκτησή του και δάγκωνε το μουστάκι του με λύσσα, ενώ μια θολή δμήχλη από δάκρυα, δάκρυα απελπισίας και θυμού, θάμπωνε τα μάτια του κ. Ντελαλάντ.

Τι μαρτύριο για την καρδιά του, καρδιά πατέρα και καρδιά πατριώτη! Η καρδιά του πατέρα τον συμβόλευε να δεχθώ όλους τους δρους του Νγκουγιέν όσο κι' αν ήταν απარέδεκτοι. Η καρδιά του Γάλλου, από το άλλο μέρος, τον έσπρωχνε να τους αποκρούσει με αγανάκτηση όπως κι' αν ήταν το αποτέλεσμα. Πραγματικά ποτέ ο Νγκουγιέν δεν είχε δείξει τόσο κυνισμό, ούτε τέτοιες έξωφρενικές και προσβλητικές απαιτήσεις.

Αυτό που έδειχνε ακόμη μεγαλύτερη την αναίδειά του δεν ήταν ούτε η άμνηστία που ζητούσε, ούτε τα λύτρα. Ήταν η απαίτησή του να έχει το απόλυτο δικαίωμα να σχηματίσει κράτος εν κράτει και να αναδιοργανώσει τα ανταρτικά του σώματα κάτω από τα μάτια των Γάλλων όπως να του παρουσιαστή η κατάλληλη ευκαιρία να γυρίσει πάλι τα όπλα εναντίον των.

Ήταν δυνατό να γίνει δεκτό ένα τέτοιο τελεσίγραφο;

«Ποτέ» σκεπτόταν ο κ. Ντελαλάντ. Ο Τό έμοιαζε να ευφραίνεται βλέποντας την αγωνία που ζωγραφιζόταν καθαρά στο αλλοιωμένο πρόσωπο του διοικητή.

— Θα πιάς να συναντήσεις τον αρχηγό σου; τον ρώτησε ο κ. Ντελαλάντ όταν μπόρεσε να συνέλθει κάπως και να συγκεντρώσει τις σκέψεις του.

— Ναί.

— Με ποιόν θα το στείλω την απάντηση στην προθεσμία που έριξε με το γράμμα του;

— Αναλαμβάνω να το πω την πάω έχω ο ίδιος.

— Πόσες μέρες σου χρειάζονται για να πιάς να τον συναντήσεις;

— Δύο μέρες.

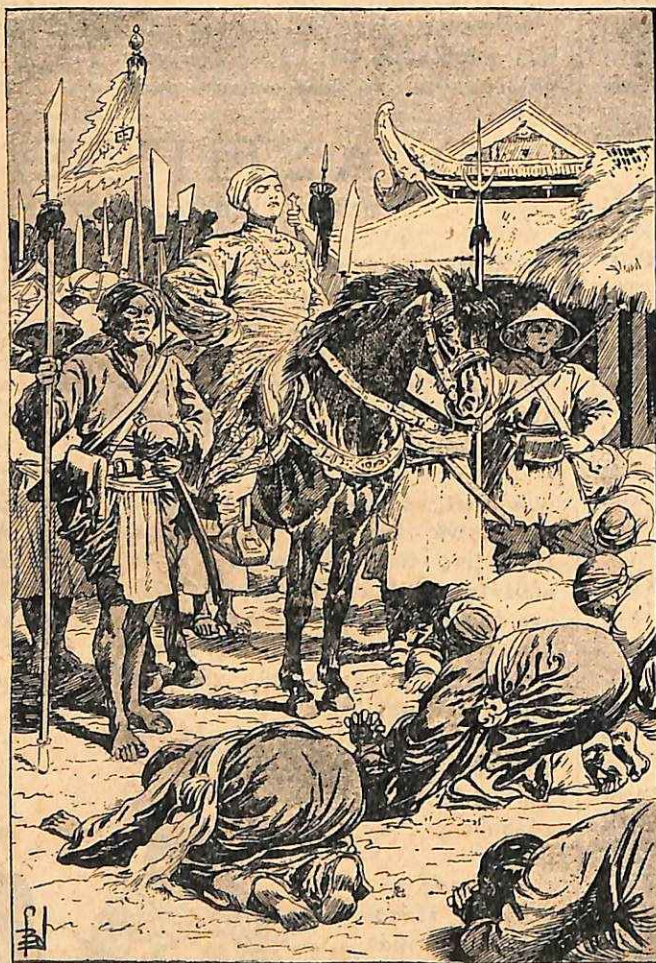
— Η προθεσμία αρχίζει από σήμερα, δεν είναι έτσι;

— Από σήμερα.

— Λοιπόν σε δώδεκα μέρες από σήμερα θα έρθεις να πάρεις την απάντηση.

— Πού να έρθω;

— Έδώ, στο ίδιο μέρος.

«Όλοι οι κάτοικοι είχαν πέσει μπρούμυτα και κανένας δεν τολμούσε να σηκώσει το κεφάλι του απ' το χώμα».

Ο Ιθαγενής κοίταξε εξεταστικά τον κ. Ντελαλάντ σά να φοβόταν μήπως του έστηναν καμιά παγίδα. ύστερα υποσχέθηκε ότι την ώρισμένη ημέρα θα ξαναβρισκόταν πάλι στο ίδιο μέρος κι' έφυγε όπως είχε έρθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Η σφηκοφωλιά

Η αυγή, πιδ σταχτιά και σκοτεινή από χειμωνιάτικο σούρουπο, έρχιχε το κρύο φως της απάνω στις φτωχικές καλύδες του Που-Γιέν-Μπίν, τη μεγάλη κωμόπολη του Σόγκ-Κόυ, όπου την προηγούμενη ημέρα το απόσπασμα, γελασμένο από

την ψευτο-προδοσία του Τριέν-Κόατ, είχε πάει με την ιδέα πως θα πετύχαινε τον Νγκουγιέν μαζί με τη συμμορία του μέσα στην παλιά παγίδα κοντά στη γέφυρα.

Κάτω στη ρεμπατιζή, η σιδηροδρομική γραμμή του Που-Ντοάν αρχισε να λάμπη ανάμεσα στους βάλτους. Το χωριό άρχισε σιγά-σιγά να ξυπνάει.

Τα μπαζιζά άρχισαν ν' ανοίγουν και οι έμποροι τακτοποιούσαν και συγύριζαν το εμπόρεμά τους.

Καθισμένοι σταυροπόδι, οι τεχνίτες κατεργάζονταν το ξύλο, το καλάμι, το έλεφαντόδοντο, και οι γυναίκες χτυπούσαν ρυθμικά το χτένι του έργαλειού τους όπου υφαιναν το μετάξι και το λινό.

Όσο πιο δλη αυτή η δουλειά γινόταν με φανερή νευρική τάση και με συχνές διακοπές. Οι τεχνίτες κι' οι γυναίκες σηκώνονταν κάθε τόσο κι' έρριχναν ματιές στο δρόμο. Τα παιδιά γέμιζαν τα σοκάκια και, για να ξεγελάσουν την ανυπομονησία τους μασούλιζαν ρίζες από νούφαρα ή πιπίζιζαν κομματάκια από ζαχαροκάλαμο.

Επί τέλους τρεις δυνατοί κτύποι άκούστηκαν και όλος ο κόσμος σηκώθηκε στο πόδι και βρέθηκε στους δρόμους.

Από μακριά άκούγονταν ταμπούρα και σάλπιγγες, άνακατεμένα με τα μουγγρητά των τρομαγμένων βουδαλίων και τα άγρια γαυγίσματα των σκύλων.

Όλοι οι κάτοικοι του χωριού είχαν παραταχθεί σιωπηλοί σε μακρές σειρές από τη μια κι' από την άλλη άκρη του δρόμου, βαστώντας με τη βία από τα ρούχα τα παιδιά τους που ήθελαν να

τους ξεφύγουν. Και νά, η βαρεία πόρτα του έξωτερικού τείχους ανοίγει με μεγάλο τρίξιμο και ο Λι-τουόγκ και οι προεστοί, ντυμένοι με τις επίσημες στολές τους, βγαίνουν να υποδεχθούν την πομπή που πλησιάζει — νά, αυτός ο ίδιος ο Λι-τουόγκ, που το περασμένο μόλις βράδυ είχε προσκυνήσει τον Μπαμπερτζέ και του είχε βάλει όρκο σ' όλους τους θεούς πως οι πειρατές δεν θα πατούσαν ποτέ το πόδι τους στο Που-Γιέν-Μπίν και πως αν παρουσιαζόταν ο Νγκουγιέν θα τα έβρισκε πολύ άσχημα μαζί του.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΖΟΥΛΗ

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Φυλλομέτρησε γρήγορα το βιβλιάρκι, βρήκε το μέρος που ήθελε κι' άρχισε να τους διαβάζει:

«Βρισκόμουν κάτω από θόλο είκοσι περίπου πόδια ψηλό, και μπορώ να βεβαιώσω πως τίποτα δεν υπήρχε σ' όλο το νησί πιδ ώραίο κι' αξιοθαύμαστο απ' αυτό το υπόγειο. Τό φως των δυο κεριών που είχα ανάψει, έκανε χίλια παιχνίδια καθώς έπεφτε πάνω στους τοίχους. Δεν ήξερα πως να εξηγήσω το φαινόμενο κι' έλεγα πως εκεί-μέσα θα υπήρχαν διαμάντια, ζαφείρια κι' άλλα πολύτιμα πετράδια, ή χρυσάφι, που μου φαινόταν και τόπι-θανώτερο. Τελοςπάντων είναι ή ωραιότερη σπηλιά που μπορεί κανείς να φαντασθώ. Τό έδαφός της είναι όμαλό, χαλικόστρωτο. Ούτε ίχνος έρπετος, καμιά αναθυμίαση, καμιά υγρασία».

Η ανάγνωση αυτή έκαμε τον κ. Κλοακέν να πάρη απόφαση οριστική.

— Λοιπόν δεν θα πούμε τίποτα στον Παύλο, είπε. Θ' αναζητήσουμε κρυφά αυτή τη σπηλιά που περιγράφεται στο βιβλίο, κι' αν τη βρούμε, κανέναν πιά, ούτε ο πιδ δύσπιστος, δεν θα μπορέη ν' άμφιδέλλη.

ΙΘ'.

Η αρχαιολογία έχει και τους κινδύνους της

Η σπηλιά δεν ανακαλύφθηκε με δση ευκολία και τό φρούριο, όπως ονομάζει ο Ροβινσών την πρώτη του κατοικία.

Την άλλη μέρα, ο Κλοακέν με την Άνθη και το Χάνδο ξεκίνησαν με τό σκοπό να βρουν τη σπηλιά. Πήραν μαζί τους πελέκια, άξινες και σχοινιά, χωρίς να ξεχάσουν να πάρουν και κεριά, από κείνα που κατασκεύαζαν οι άποικοι, καθώς και πολλά κουτιά σπέρτα. Το κάκου όμως έψαξαν σά βραχώδη μέρη του νησιού πουθενά δεν βρήκαν κάτι που να μοιάζει με είσοδο σπηλιάς. Την ίδια αποτυχία είχαν και τις ακόλουθες ημέρες.

Η αλήθεια είναι πως οι πληροφορίες που είχαν, ήταν πολύ λιγώτερο άκριβεις από κείνες που τους βοήθησαν ν' ανακαλύψουν τό φρούριο. Τό βιβλίο έλεγε μόνο πως ή σπη-

λιά ήταν «στο δάσος»· πως ή είσοδός του, πολύ χαμηλή, κρυβόταν «πίσω από ένα μεγάλο βράχο» κι' ακόμα πως ο βράχος αυτός ήταν «σχεπασμένος από θάμνους», που ο Ροβινσών χρειάστηκε να τους κόψη, για να παρατηρήσει τη σπηλιά, ύστερ' από πολλές επισκέψεις σ' εκείνο τό μέρος. Μέσα σε διακόσια χρόνια οι θάμνοι αυτοί είχαν βέβαια καιρό να ξαναφυτρώσουν κι' ίσως να γίνουν δέντρα μεγάλα. Γι' αυτό οι τρεις έξερευνητές είχαν σχεδόν άπελπισθεί πως μπορούσαν ν' ανακαλύψουν τό μαγικό εκείνο «κρησφύγετο». Όπως-δήποτε, δεν αποφάσιζαν να παραιτηθούν απ' τό σκοπό τους. Είχαν ακόμα την ελπίδα πως μπορούσε να τους βοηθήσει ή τύχη κι' εξακολουθούσαν να ψάχνουν μ' επιμονή.

Γιά πολλές ημέρες, μαζί πάντα κι' οι τρεις, τριγύριζαν τό δάση, έψαχναν τους θάμνους, χτυπούσαν τό γρανίτη των βράχων για να ιδουν μήν άντηχη πουθενά σάν κενός· και προπάντων δεν άφιναν «μεγάλο βράχο» χωρίς να τον τριγυρσουν και να κόψουν τα δεντράκια που φύτρωναν τυχόν πάνω του. Άλλά τό νησί τους ήταν μεγάλο, ότε ή δάση πυκνά, οι βράχοι πολλοί, κι' ή κουραστική έξερεύνηση θα παρατεινόταν ίσως πο-

λύ χωρίς αποτέλεσμα, αν ένα παράξενο σημάδι δεν παρουσιαζόταν ξαφνικά να οδηγήση τους έξερευνητές μας.

Τό σημάδι αυτό τό ανακάλυψε ή Άνθη κι' ήταν μια σειρά από χαρ ακιές, αρκετά πρόσφατες, καμωμένες κατά διαστήματα στους κορμούς των πιδ μεγάλων δέντρων. Μ' αυτές τις χαρ ακιές φαινόταν πως κάποιος σημείωνε ένα δρόμο που ήθελε να τάν ξαναβρή.

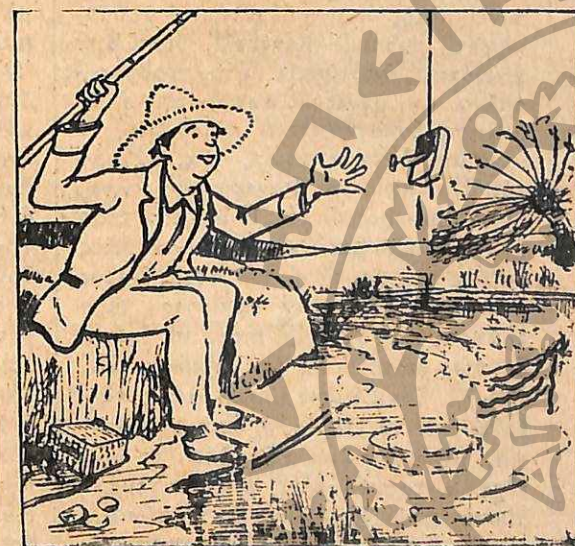
Τή στιγμή εκείνη βρισκόταν κατά τό βορεινά, όχι μακριά από τον Όρμο των Ίχων—όπως έλεγαν ακόμα τον δρμό όπου είχαν παρατηρήσει τις πατημασιές εκείνες του ξυπόλουτου ανθρώπου—σ' ένα μέρος δηλαδή του νησιού που δεν συχναζόταν καθόλου.

Ποιος άραγε είχε σημαδέψει έτσι τα δέντρα; Ο κ. Κλοακέν σκέφθηκε πως πιθανό να ήταν κάποιος από τους ναύτες ή τους στρατιώτες της «Ήρας», που ίσως νάχε ανακαλύψει κατά τύχη πριν απ' αυτούς τη μαγική σπηλιά κι' είχε κάνει τα χαράκια εκείνα σά δέντρα για να βρίσκη όταν ήθελε τό δρόμο. Η υπόθεση ήταν πολύ λογική. Ο Χάνδος μάλιστα συνδύασε μ' αυτήν και τό γεγονός των Ίχων, που δεν είχε ακόμα εξηγηθεί. Ίσως γι' αυτό, είπε, δεν φανερώθηκε ο άγνωστός που είχαν ίδωί τις πατημασιές του στον ύγρο άμμο. Γιατί τότε θάναγκαζόταν να φανερώσει και την ανακάλυψή του, που θα είχε λόγους να την κρατή μυστική.

Όπως-δήποτε, τό σημάδια εκείνα κάπου θα οδηγούσαν. Και με την περιέργεια, με την ελπίδα, με την ανακούφιση ακόμα έξερευνητών, που δυό έβδομάδες τώρα δεν είχαν ανακαλύψει τίποτα, τ' ακολούθησαν. Περπάτησαν έτσι ένα τέταρτο της ώρας και βεβαιώθηκαν πως ακολουθούσαν πραγματικώς ίχνη δρόμου χαραγμένα από χέρι ανθρώπινο. Όλες οι χαρ ακιές ήταν στο ίδιο ύψος, πάνω σε δέντρα του ίδιου είδους, που οι κορμοί τους είχαν τό ίδιο σχεδόν πάχος. Κι' ήταν τόσο μεγάλες, τόσο καταφανείς, ώστε θάλεγε πως έιναν μάλλον για κοινή χρήση παρά γι' ατομική.

Ύστερ' από μισή ώρα οι έξερευνητές, ακολουθώντας τό σημάδι, έφτασαν σ' ένα μέρος γυμνό, μπροστά σ' έναν επίσης γυμνό βράχο. (Ακολουθεί)

Ο ΑΤΥΧΟΣ ΨΑΡΑΣ

— Ίδωί τί έπιασα! Ένα κουτί από σαρόδες άδειο! Άν είχε μέσα τουλάχιστο μια, θα την έφριχνα στο καλάθι μου και δεν θα γύριζα απ' τό ψάρεμα ντροπισμένος!..

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΚΑΜΜΙΑ ἴσως ἄλλη γιορτὴ δὲν μοῦ ξυπνᾷ τόσο ζωηρὲς καὶ ὠραίες παιδικὲς ἀναμνήσεις ὅσο ἡ γιορτὴ τῆς Παναγίας—τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου—τὴν Δεκαπενταύγουστο. Γιὰτὶ στὴν πατρίδα μου, τὴ Ζάκυνθο, τὴν ἡμέρα αὐτὴ πνιγνύριζε ἡ μεγαλύτερη, ἡ πλουσιότερη καὶ ὠραιότερη ζακυνθινὴ ἐκκλησιὰ, ἡ Φανερωμένη, ποὺ ἦταν στὴ γειτονιά μου, καὶ ἀπὸ μικρὸ παιδί πῆγαίνα κάθε χρόνο στὸν ἐσπερινὸ καὶ στὴ λειτουργία, ποὺ γίνονταν μὲ μιὰν ἀφάνταστη ὁμορφιὰ καὶ μεγαλοπρέπεια.

Μεταχειρίσθηκα χρόνους παρωχημένους: πνιγνύριζε, ἦταν, γίνονταν... Ὡστόσο ἡ Φανερωμένη ὑπάρχει ἀκόμα ἐκεῖ καὶ, μολονότι ἀκούω πῶς, ἐπειδὴ κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ, δὲν θὰ λειτουργιέται πιά ἀλλὰ θὰ γίνῃ μουσεῖο χριστιανικῆς τέχνης, ὑποθέτω πῶς ἀκόμα πνιγνύριζε κάθε Δεκαπενταύγουστο. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε! Καμμιά σημερινὴ λειτουργία, καμμιά τελετὴ στὴ Φανερωμένη δὲν μπορεῖ πιά νὰ εἶναι σὰν τὶς ἀξέχαστες ἐκεῖνες ποὺ χαίρουν στὰ παιδικὰ καὶ ἐφηβικὰ μου χρόνια. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ἡ ὠραία παλιὰ ἐκκλησιὰ—θαῦμα ἀρχιτεκτονικῆς, ξυλογλυπτικῆς, χρυσοχοῦς καὶ ζωγραφικῆς—ἦταν ἀκόμα ἄθικτη. Δὲν εἶχαν γίνῃ οἱ μεγάλοι σεισμοὶ ποὺ τὴ ρήμαξαν, οὔτε εἶχε παραμεληθεῖ ἀπὸ τὴν κατοπινὴ φτώχεια σὲ βαθμὶ ποὺ νὰ μὴ διορθῶνουν οὔτε τὰ κεραμίδια τῆς καὶ νᾶφίνουν τὰ νερά τῆς βροχῆς νὰ πέφτουν μέσα στὸ ταβάνι, νὰ τὸ σαπίζουν καὶ νὰ καταστρέφουν τὶς πελώριες ἐκεῖνες καὶ θαυμάσιες ζωγραφιὲς τῶν Δοξαράδων ποὺ, μέσα σὲ ξυλόγλυπτες ἐπίχρυσες κορνίζες μὲ τόσο καλλιτεχνικὰ σχήματα, στόλιζαν αὐτὸ τὸ ταβάνι.

Ἐπειτα, δεσπότης στὴ Ζάκυνθο ἦταν τότε ὁ Νικόλαος Κατραμῆς, ὁ πιδ ὠραῖος, ὁ πιδ μεγαλοπρεπής, ὁ πιδ αἰθέριος δεσπότης ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ! Αὐτὸς λειτουργοῦσε στὴ Φανερωμένη τὸν Δεκαπενταύγουστο. Καὶ τὸν περιτοίχιζαν διαλεχτοὶ παπάδες καὶ διάκoi τῆς χώρας—ποῖος ζῇ σήμερα ἀπ' αὐτούς;—καὶ δυὸ μεγάλοι χοροὶ ἀπὸ τοὺς πιδ καλλίφωνους ζακυνθινούς φαλτάδες.

Ἡ ἐκκλησιὰ ἔλη ἐλαμπε, ἀστράφτε, θάμπωνε σὰ «νεόκοπο νόμισμα»

ποὺ λένε. Δὲν ὑπῆρχε γωνίτσα ποὺ νὰ μὴ βλέπης ἓνα καλλιτέχνημα—μανουάλι, καντήλι, πολυκάντηλο, πολυέλαιο, εἰκόνα, διάκοσμο. Ἀκόμα καὶ τὰ καρφιά, πᾶν ἀπ' τὰ κομψὰ στασίδια, ὅπου κρεμούσαμε τὰ καπέλλα μας, ἦταν καλλιτεχνήματα. Ἀπὸ δῶ ἡ σημαία τῆς ἐκκλησιᾶς, διπλωμένη, πελώρια, ἀπὸ ἄσπρο καὶ κόκκινο μεταξωτὸ, μὲ μιὰ χρυσὴ σφαῖρα στὴν κορφὴ τοῦ κονταριοῦ σὰν κεφάλι παιδιοῦ. Ἀπὸ κεῖ τὸ λάβαρό της, χρυσοκέντητο, κρεμασμένο κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο ἀσημένιο σταυρὸ. Καὶ στὴ μέση ὁ Ἐπιτάφιος μὲ τὴ νεκρὴ Παναγία.

Ἐ, αὐτὸς ὁ Ἐπιτάφιος καὶ ἂν ἦταν θαῦμα! Ποτέ μου δὲν εἶδα τίποτα λαμπρότερο. Φαντασθῆτε πᾶν σ' ἓνα βάθρο τριπλὸ, ποὺ σχημάτιζε ἔτσι δλόγυρα τρία σκαλιὰ σὰ μαρμαρένια, ἓνα μακρουλὸ τραπέζι ταπετσαρισμένο ὡς κάτω μὲ βυσσινί βελουδο, στολισμένο στὶς τέσσερις πλευρὲς μὲ χρυσὲς γκυρλάντες καὶ στρωμένο μὲ κάτασπρο σκέπασμα. Στὶς τέσσερις ἄκρες τοῦ τέσσερις κολωνίτσες, βελουδένιες ἐπίσης καὶ χρυσές, καὶ ἀπὸ πᾶν ἓνα πελώριο κουδούκλιο, χρυσὸ καὶ αὐτὸ καὶ βελουδένιο, μὲ χρυσὲς καμπάνιες γύρω-γύρω σὰν κρόσσαι καὶ μὲ διπλὸ σταυρὸ στὴν κορφή. Σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι μὲ τὸ κουδούκλιο, σὰν σ' ἓνα βασιλικὸ κλινάρι, ἔστηναν κάθετο τὸ εἰκόνισμα τῆς νεκρῆς Παναγίας, ζωγραφισμένο καὶ ἀπ' τὶς δυὸ μεριεὶς τοῦ περικομμένου ξύλου—μιᾶς ὠραίας ξαπλωμένης Παναγίας μὲ μεγάλο χρυσὸ φωτιστόφανο καὶ μὲ σταυρωμένα χέρια... Ὁ ἄρμονικὸς συνδυασμὸς τῶν χρωμάτων—χρυσό, καφετί, βυσσινί, μενεξελί, γιὰτὶ ὅ,τι φαίνονταν ἀπὸ μέσα ἦταν φοδραρισμένο μὲ μενεξελὶ μεταξωτὸ—ἡ ἀμίμητη ξυλογλυπτικὴ, τὸ σχῆμα, τὸ ντύσιμο, ἡ ταπετσαρία, ὅλα, ἔκαναν τὸν Ἐπιτάφιο τῆς Φανερωμένης καλλιτέχνημα μοναδικό. Ἐνῶ ἦταν τόσο ὀγκῶδες καὶ βαρὺ πρᾶγμα—τέσσερις ἄντρες τὸν φορτωνόνταν στοὺς ὤμους δταν τὸν λιτάνευαν—φαίνονταν τόσο ἐλαφρὸ, ποὺ καὶ ἓνα παιδί θὰ ἐνόμιζε πῶς μπορεῖ νὰ τὸν σηκώσῃ. Καὶ ἐνῶ θὰ ὀρκιζόσων πῶς μόλις εἶχ' ἔρθῃ ἀπ' τὸ Παρίσι ἢ ἀπὸ τὴ Βενετία, μὲ πόση ἐκπληξὴ ἀκουγες πῶς εἶχε κατασκευασθῇ τὸν περασμένο αἰῶνα. Στὴ Ζάκυνθο, ἀπὸ ντόπιους τεχνίτες, ποὺ εἶχαν πάρει καὶ τελειοποιήσῃ τὸ σχέδιό ἀπὸ ἄλλον, πιδ καλὶ ζακυνθινὸ Ἐπιτάφιο!

Ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ ἐκκλησιὰ δλάκερη δὲν ἦταν καμωμένη ἀπὸ ντόπιους; Οἱ ἀρχιτέκτονες ποὺ τὴ σχεδίασαν—μὲ ἀπλὸ ρυθμὸ βασιλι-

κῆς, χωρὶς θόλο, χωρὶς στοές, μὲ τὸ τέμπλο πάνοπτο ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, μὲ τὸν δίπατο καφασωτὸ γυναικωνίτη ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ μὲ τὴν διπλὴ δλόγυρα σειρὰ τῶν στασιδίων—οἱ ζωγράφοι ποὺ ζωγράφισαν τοίχους καὶ ταβάνι, οἱ ξυλογλύπτες καὶ οἱ χρυσωτὲς τοῦ τέμπλου, οἱ χρυσοχόοι, οἱ ἀσημοσκαλιστές, ὅλοι ἦταν ζακυνθινοί. Ἡ ἐκκλησιὰ χτίσθηκε τὰ μέσα τοῦ 18' αἰῶνα (χίλια ἑφτακόσια τόσα) καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὴ Ζάκυνθο οἱ τέχνες αὐτὲς βρισκόνταν σὲ μιὰ μεγάλῃ ἀκμῇ.

Τ' ὠραιότερο ὅμως στολίδι τῆς κατὰστόλιστης γιορτινῆς ἐκκλησιᾶς ἦταν ὁ Δεσπότης ὁ Κατραμῆς! Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἐμπαινε μὲ τὴν ἀκολουθία του, ψηλός, λεπτός, γεμάτος μεγαλεῖο καὶ χάρη—καὶ δὲν φοροῦσε παρὰ τὸ μαῦρο του ράσο καὶ τὸ ἐπανοκαλύμμαχό—ἔδλεπε ἀμέσως τὸν ἡγεμόνα. Μπαίνοντας μὲ τὸ βασιλικὸ του βῆμα, ψιθύριζε μιὰ προσεχχὴ—«ἐγὼ δὲν εἶμ' ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς δόξης σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου...»—ἔκανε τὸ σταυρὸ του, γυρίζοντας εὐλογοῦσε τὸν κόσμον—οἱ χοροὶ ἐψάλλαν «τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα ἡμῶν, Κύριε φύλαττε...»—καὶ καθόταν σὲ μιὰν ὠραία πολυθρόνα δίπλα στὸν ἀψήλὸ του θρόνον. Περήμενε λίγο ὡς νὰ ντυθοῦν οἱ διάκoi... Ἀξέφωνα σηκωνόταν, ὁ εὐταξίας του καὶ ὁ τελετάρχης τοῦ περνοῦσαν τὸν μενεξελὶ τοῦ μινδύα μὲ τὴν οὐρά. Ἐθαίναν οἱ δυὸ διάκoi, ντυμένοι σὰ κόκκινα καὶ τὰ χρυσά, μὲ τὰ δικηροτρίχηρα ἀναμμένα. Τὸν προσκυνοῦσαν, τὸν περιτοίχιζαν. Ὁ Δεσπότης, μὲ τὸ βασιλικὸ του βῆμα, ἐρχόταν μαζί τους νὰ σταθῇ μπροστὰ στὴν Ὁραία Πύλη γιὰ «νὰ πάρῃ καιρὸ»—ὅπως λένε αὐτὴ τὴ μουσικὴ δέση ποὺ κάνουν στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ λειτουργήσουν. Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή ἀρχίζει ἡ τελετὴ. Μὲ τὸ «εὐλογητὸς ὁ Θεὸς» ποὺ ψιθύριζε ὁ Δεσπότης, οἱ χοροὶ, ἀργὰ-ἀργὰ, ἀρχίζουν νὰ μελωδοῦν: «Ἐν τῷ ναὶ ἑστώτες τῆς δόξης σου, ἐν οὐρανῷ ἐστάναι νομίζομεν...» Λοιπὸν, δταν ἀκούγα αὐτὰ τὰ λόγια, μέσα στὴ Φανερωμένη μὲ τὸν Ἐπιτάφιο τῆς Παναγίας, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Δεσπότης ὁ Κατραμῆς μὲ τὸ μινδύα του, μὲ τοὺς διάκους του, «ἐπαίρνε καιρὸ» μπροστὰ στὴν Ὁραία Πύλη, μοῦ φαίνονταν ἀληθινὰ πῶς βρισκόμουν στὸν οὐρανόν.

Θὰ ἐξακολουθῇσω.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΟΥΛΑ

Κι' ἔγινε ἡσυχία καὶ ἄπλᾳ ὡς ὅλα τὰ μεγάλα... Μᾶς ἔφυγες, μικρούλα μας, γιὰ κόσμους μαγεμένους. Κόσμους ὄνειροφάνταστους τῶν Χερουβεὶμ πατριδῶν. Ἀγγελος, σὺ, σὲ ἄγγελους κοντὰ ἀσπροντυμένους...

Χαμόγελα ἐμοίραζες τριγύρω σου σὰν ξοῦδες. Χαρίζοντάς μας τὴν χαρὰ—στὰ χέρια ποὺ κρατοῦσες... Ποῦχε φωλιά τὰ μάτια σου τὰ δυὸ τὰ ξαφιερένια. Ποῦ μᾶς φωτίζαν... Οὐρανοὶ χωρὶς νέφος κανέναν.

Μονάχα νὰ σὲ βλέπου, ἀρκοῦσε... Κι' ἡ χαρὰ μας Γυρνοῦσε πάλι στὴ καρδιά—κι' ἄς τὴν ἐδέρναν πόνοι... Καὶ τώρα; Τώρα θάνατος, ἡ θλίψη, μᾶ; πλακώθη. Κι' εἶναι τὸ σπῆτι ἔρημο... καὶ εἶναι βουβὴ ἡ φωλιά μας—

Τὰ μάτια τοῦ πατέρα μας, μικρούλ' ἀγαπημένη, Γενῆκαν μαῦροι οὐρανοὶ... καὶ συχνοτρέχουν δάκρυα. Καὶ ἡ μανουλά ἡ φτωχὴ στὴ θλίψη βυθισμένη. Ἀμίλητη καὶ ἀγέλαστη στενάχει σὲ μιὰν ἄκρια...

Στὴν καμαρούλα μας—οἱ δυὸ ποὺ μέναμε—τὰ βράδυα Σὲ ὄνειροφάνταζομαι λευκὴ μέσ' στὰ σκοτιάδια... Κι' εἶσαι καὶ μέσα ζωντανή, μικρούλα πεθαμένη. Στὸς τοίχους, στοὺς καθρέφτες μας ἡ ὁμορφιά σου μένει...

Ἄς ἦταν, ἀδελφούλα μου, νὰ μᾶς ξαναγυρνοῦσε. Κι' ἄχ! τὸ λευκὸ σου τ' ὄραμα ν' ἀντίκυζα σιμά μου... Κι' ἄλλοι... Μοῦ ἔρχεται μονάχα στὰ ὄνειρά μου!... Τοῦ τάφου τὴν χρυσοπέτρα ἄς ἦταν νὰ πετοῦσε...

Μά... Ἐγινε ἡσυχία καὶ ἄπλᾳ ὡς ὅλα τὰ μεγάλα... Μᾶς ἔφυγες, μικρούλα μας, γιὰ κόσμους μαγεμένους. Κόσμους ὄνειροφάνταστους, τῶν Χερουβεὶμ πατριδῶν... Ἀγγελος σὺ, σὲ ἄγγέλους κοντὰ ἀσπροντυμένους.

Μανεδονοπούλα

ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Εἶναι ἀνοιξη!

Ἐνα ποταμάκι κυλάει, χωρὶς νὰ σταματῇ, γιὰτὶ δὲν βρῖσκει μπροστὰ του κανένα ἐμπόδιο. Καὶ κυλάει... καὶ τρέχει μουρμουρίζοντας ἓνα γλυκὸ καὶ μονότονο τραγούδι.

Σ' ὅλο τὸ μῆκος του σὲ πλάι ἀγοριόλουδα ἔχουν φυτρώσει, μαργαρίτες, ἀνεμώνες, μὴ-μὴ-λημόνι, πρασινάδες καὶ ἄλλα... Ὅλα τους γέ-

νουν τὰ κεφαλάρια τους καὶ μοιάζουν σὰ νὰ θέλουν νὰ δοῦν τὸ προσωπάκι τους μέσα στὸν χρυστάλλινο αὐτὸ καθρέφτη, ἐκεῖνο ὅμως τὴ δουλειά του... τρέχει... κυλάει... μουρμουρίζει...

Μιὰ παπαρούνα διαμαρτυρεῖται:

—Ποταμάκι, σταμάτησε λιγάκι τὴν τόση γρηγοράδα. Μὲ τὴ δύναμη ποὺ τρέχεις, μοῦ πήρες δυὸ φυλλάκια τῆς καϊμένης! Χθές, ἄπνο ποτάμι, σκότωσες τὴν ἀνεμώνη τὴν ξαδέσφη μου! Τί σοῦ ἔφταιξε ἡ κακομοῖρα; Εἶχε σὺ ψεῖ λιγάκι πρὸς τὸ μέρος σου καὶ κάποιο ξύλο, ρημάδι καὶ αὐτὸ ποὺ συμπαρέσυρες στὴν ὁρμὴ σου ἔσπασε τὸ λεπτό της κοτσανάκι, ὕστερα... ἔνας ἐλαφρὸς κρότος κρότος σὰν κάτι ἐλαφρὸ ποὺ πέφτει σὲ νερό... καὶ πλέον τίποτε... ἡσυχία... ἐσὺ μόνο, κυλοῦσες... κυλοῦσες... καὶ καλὶ σου πῶς πέρα κυλοῦσε τὸ πτώμα τῆς ἀνεμώνης.

Τὸ ποτάμι ὅμως κάνει πῶς δὲν ἀκούει ἡ μάλλον—αὐτὸ θὰ εἶναι—ἔχει πολλὴ δουλειὰ καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀκούῃ παράπονα ἀπὸ τόσο ἀσημαντὰ πλάσματα, ἔχει ἐντολὴ νὰ κυλῇ αἰῶνια!

Σκύβω καὶ ἐγὼ καὶ τὸ κοιτάζω!... καὶ τὸ κοιτάζω καὶ χαμογελῶ ἀπὸ εὐχαρίστηση, βλέποντας στὰ νερά του καθρεφτισμένη τὴν ὠραιότερη εἰκόνα τῆς φύσης... ἀλλ' ἔξαφνα τὸ πρόσωτό μου σκυθρωπάει, βλέπω σὰν μακρινὸ, σκεπασμένο μ' ἓνα θολὸ πέπλο στὴν ἀρχή, ὕστερα καθαρὰ ν' ἀραδιάξῃ μπροστὰ μου τὴ λέξη **ΧΡΟΝΟΣ**...

Ὁ χρόνος... Ἀλήθεια μήπως καὶ ὁ χρόνος δὲν εἶναι ἓνα κύμα ποὺ κυλάει χωρὶς νὰ σταματῇ; Καὶ μήπως ἐμεῖς δὲν εἵμαστε τὰ λουλούδια ποὺ φυτρώνουν στὶς ὀχθές του; Τὰ λουλούδια ποὺ κάθε λίγο καὶ λιγάκι παρασύρει στὴν ὁρμὴ του μὲ διάφορα ἄλλα ἐρείπια, ἄλλων τόπων... Μήπως κάθε μέρα δὲν μᾶς κτυπᾷ μὲ νέα βάσανα, νέες λύπες, μὲ καινούργιες ἀπογοητεύσεις;

Μιὰ μέρα κυλώντας, χωρὶς νὰ σταματῇ, μᾶς φέρνει στὴ ζωὴ καὶ ὕστερα μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ ποὺ μᾶς ἔφερε μᾶς παίρνει, χωρὶς νὰ λυπηθῇ ἐκεῖνους ποὺ μένουν πίσω του.

Ὁ χρόνος... τὸ ποταμάκι... πόσο μοιάζουν μεταξύ τους, στὴν ἀδιαφορία... στὴ σκληρότητα. Καὶ μοῦρχνονται σὸ νοῦ μου οἱ στίχοι τοῦ Ἀμαρτίνου...

L'hmmie n'a point de port
Le temps n'a point de rive
Il coule et nous passons...

Διχουδίτσα

ΠΟΘΟΙ ΚΙ' ΟΝΕΙΡΑ

Δὲν μποροῦσε νὰ μελετήσῃ ἡ Τούλα ἐκεῖνο τὸ μορφὸ δειλινόν. Ἰσως νὰ ἔφταιγε καὶ ἡ γαλήνη τῆς φύσης δλόγυρα μὲ τὸν ἥρεμο γαλάζιο οὐρανόν, τὰ πρασιναμένα δέντρα, τὶς εὐώδεις τῶν λουλουδιῶν. Καὶ τὸ χαρούμενο, ἴσως, κελάδημα τοῦ μικροῦ καναρινιοῦ ποὺ χοροπηδοῦσε μέσα σὲ πρᾶσινο κλουβάκι του... Ἰσως...

Δὲν ἤξερε καὶ αὐτὴ ἄλλο παρὰ πῶς μιὰ λαχάρα ἀτέλειωτη, ἓνας πόθος τῆς γέμιζε τὴν ψυχὴ. Νὰ βρισκόταν τώρα στὴν ἐξοχή! Σ' ἓνα κάμπο, νάτρεχε,

λευτερωμένη ἀπὸ κάθε δεσμό, νὰ πεδοῦσε πᾶν στὴν πρασινιμένη γῆ, ν' ἀνοίγε τὰ πνευμόνια της, νὰ ρουφοῦσε... νὰ ρουφοῦσε ἀπληστα ὅλον ἐκεῖνον τὸν καθάριο ἀέρα τῆς ἐξοχῆς, γιὰ ν' ἀνοίκε τὸν ἑαυτὸ της εὐτυχισμένο.

Κι' ὅμως ἦταν τόσο γεροὶ οἱ δεσμοὶ της, καὶ ἔπρεπε νὰ μελετήσῃ γιὰ τὶς ἐξετάσεις ποὺ ἦταν πιά πολὺ-πολὺ κοντά.

Ξανάσκυψε στὸ βιβλίον της, μὰ παιδικὲς φωνούλες ἀκούστηκαν ἀπ' τὴν αὐλὴ, διακοπτόμενες πότε-πότε, ἀπὸ γέλια, χαρούμενες φωνούλες παιδικές.

Ἦταν τὰ μικρὰ ἑαδελφάκια ποὺ, γυρνώντας ἀπ' τὸν ἀπογευματινὸν τους περίπατο εἰμειναν στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ παίξουν.

Ἐξαφνα ἀκουσε κλάμματα. Ἡ μικρὴ Μαρούλα κάθεται καὶ κλαίει πῶς δὲν τὴν παίζουν οἱ φίληνάδες της!...

Ἐτρεψε στὸ παράθυρο ποὺ ἔβλεπε στὴν αὐλὴ. Τὰ μικρὰ ἐξακολουθοῦσαν ξένοιαστα τὸ παιχνίδι τους. Χαμογελοῦσε ἡ Τούλα σ' ἀντίκρουσμα αὐτῆς παιδιτικῆς ξενιοσίας. Καινούργιοι πόθοι ἐνοίωσαν νὰ γεννιῶνται στὴν ψυχὴ της. Νᾶταν τώρα δὲ ἓνα παιδάκι, χαρούμενη καὶ ξένοιαστη, νάχε γιὰ μόνη ἀσχολία τὸ παιχνίδι, τὸ τραγούδι, τὸ γέλιο.

Ἡ ψυχὴ της νὰ μὴν ἦταν παρὰ μόνο γιὰ τὴν χαρὰ! Νὰ θεωροῦσε τὸν κόσμον μὲ τὸ μαγεμένο ἐκεῖνο ἀγλαῖσμα ποὺ τοῦ δίνουν τὰ παιδιὰτικα μυαλοῦ δόκια! Ὁ, τί ἦταν γύρω της, νὰ μὴν ἦταν παρὰ γιὰ νὰ τῆς χάριζε τὴν χαρὰ! Κάθε ἐννοια καὶ θλίψη ποὺ τῆς γέμιζαν τὴ νεανικὴ της καρδιά, καπνὸς νὰ ἦταν καὶ νὰ διαλυόταν, κάθε σύννεφο ποὺ θόλωνε τὴν χαρὰ της νὰ σκορπιζόταν...

Ἐννοίωσε τὴν ψυχὴ της νὰ γεμίξῃ ἀπὸ τέτοιες λαχτάρες τ' ὁμορφο ἐκεῖνο δειλινόν...

—Μπά, Τούλα, δὲν διαβάσεις; Εἶχε τόσο βυθιστῇ στὶς σκέψεις της ποὺ δὲν ἀκούσε τὰ βηματάκια τῆς ἑαδελφούλας ποὺ τὴν πλησίασε. Τὸ χέδι τοῦ μικροῦ χεριοῦ καὶ τὰ λογάκια τοῦ παιδιοῦ τὴ συνέφεραν...

—Δὲν διαβάσεις, Τούλα; Πλησίασε τὸ γραφεῖο τῆς μεγάλης ξαδέσφης. Τὰ ματάκια ἀνοικμένα σὲ θαῦμα μὴ, κοιτάζανε ἀπληστα ὅλα ἐκεῖνα τὰ χοντρά βιβλία, ποὺ ἦταν ὅλα Δίκαια.

Νὰ ἦταν δικὰ της! Νὰ ἦταν καὶ αὐτὴ μιὰ μεγάλῃ κοπέλλα σὰν τὴ Τούλα! Νὰ σπούδαζε καὶ αὐτὴ. Νὰ διάβαζε ὅλα αὐτὰ!...

—Ἀχ! δὲν θὰ γίνω καὶ ἐγὼ μεγάλῃ, Τούλα! Νὰ πᾶω σὲ Πανεπιστήμιο καὶ ἐγὼ!...

Καὶ γεμάτη λαχτάρη ἡ μικρὴ φωνούλα κτυποῦσε λές ἐπιτήδες σ' αὐτὰ τῆς Τούλας—νὰ σπούδαζω, νὰ διαβάζω αὐτὰ τὰ βιβλία!...

Καὶ τὰ γαλανὰ ματάκια τῆς ἐξάχρονης μικρούλας βυθίστηκαν σ' ἀπέραντο ὄνειροπόλημα...

Κι' ἡ Τούλα; Τάχε χαμένα! Πρὶν ἀπὸ λίγο φανταζόταν πῶς ἂν ἦταν ἓνα ἐξάχρονο παιδάκι σὰν τὴ ἑαδελφούλα, τίποτα δὲν θὰ ποθοῦσε. Θὰ ἦταν εὐτυχισμένη μὲ τὴ ζωούλα της, χωρὶς πόθους καὶ ὄνειρα...

Κι' ὅμως... Ἡ ἑαδελφούλα εἶχε καὶ αὐτὴ τὴ λαχάρα της. Νὰ ἦταν μεγάλη, νὰ σπούδαζε, νὰ μελετοῦσε.

Καὶ σκέφθηκε: Αὐτὰ ἔχει ὁ κόσμος,

κανένας δεν είναι ευχαριστημένος απ' τη ζωή του. Πάντα κάτι ζητά, πάντα κάτι του λείπει.

Και φίλησε η Τούλα την ξαδελφούλα της κι' έσκυψε με πιότερο κέφι πάνω απ' τα χοντρά της βιβλία...

Ρέλια

ΕΛΑ, ΜΑΝΝΟΥΛΑ...

Τά πόδια άργοσέρνουν μικρούλικο παι-
[δάκι]
Τά βήματα τ' ανάρια στις πέτρες πάν'
[ήχουν]
Σκυφτό κι' αποσταμένο διαβαίνει το
[σοκάκι]
Κι' αυτά τα πικρολόγια στη σχολιά
[άντηχούν:

«Μαννούλα, γιατί μ' άφησες στους δρό-
[μους να πλανιέμαι;
Βαρέθηκα να περπατώ γυμνό και μο-
[ναχό.
Μάννα, γιατί παρήτηρες έμένα τ' ά-
[κριβό
Παιδάκι σου; 'Απόκαμα μόνο ν' άπο-
[κοιμείμαι.

«Σε έκετεύω, μάννα μου, γλυκειά παρη-
[γοριά,
'Ελα τη νύχτα πάλι αυτή να μ' εύρης
[στό σκοτάδι.
Μή, μη μ' άφίνεις πιά ξανά, τη φοβε
[ρή βραδυά,
'Ελα, μαννούλα μου γλυκειά, άχ έλα
[άποψε βράδυ.

«Μου έλεγες σάν ήσουν κάτω έδω στη
[γη
Πώς θ' αγαπάς παντοτεινά το λα-
[τρευτό παιδί σου.
'Ελα, λοιπόν μαννούλα μου, έλα σάν
[τήν αυγή,
Νά σκορπιστή χαράς δροσιά στο έθνος
[το δενδρί σου»

Νυφούλα τ' Ούρανοϋ

ΒΡΕΧΕΙ

Σούρουπο...
'Εξω βρέχει' μιά λεπτή καλοκαιρινή
βροχούλα.

Η ξερή γη διψασμένη από τόσο και-
ρό, δέχεται μ' ευχαρίστηση το έλαφρό
αυτό πότισμα. 'Όλα έδω στην έξοχή
παίρνουν ένα άλλοωτικό χρώμα. Πού
και ποϋ ο ουρανός σχίζεται από καμιά
άστραπή.

Σιγά σιγά τ' νέφη φεύγουν, ο ουρα-
νός ξαστερώνει κι' ο άσπασπέρτης άρχί-
ζει να φαίνεται.

Σε λίγο όλα καθαρίζουν, ο ουρανός
γεμίζει άστρα και μόνο η μυρωδιά απ'
το βρεγμένο χώμα, δείχνει πως πριν ά-
πό λίγο είχε βρέξει.

Ω! πώς μ' άρέσει η μυρωδιά της έ-
ξοχης ύστερα από μιά λεπτή καλοκαι-
ρινή βροχούλα.

Βορροπούλα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Δεν μου λές, γιαγιά, με τα γυα-
λιά σου σου φαίνονται όλα τα πράγμα-
τα μεγαλύτερα;

— Ναι, αγόρι μου.

— Λοιπόν μου κάνεις τη χάρη να
βγάλω τα γυαλιά τώρα για να μου κό-
ψης ένα κομμάτι γλυκό;

'Απόστολος Θεοδόρου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ»

'Αθήναι, 42 όδός Ευριπίδου
την 12 Αυγούστου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα με ά-
νεπαρκές γραμματόσημο: *ζυγίζετέ τα!*
— Δεν άπάντω σε άπορίες που τίς λύ-
νει ο 'Οδηγός των Συνδρομητών: δια-
βάστε τον!

ΓΙΑ να ικανοποιήσω όσους μου έγραψαν
την περασμένη εβδομάδα, διαθέτω σήμερα
περισσότερο χώρο γι' Αλληλογραφία. 'Αλ-
λά και πάλι, επειδή τα γράμματα είναι
πολλά, θάπαντήσω μόνο με λίγα λόγια στο
καθένα, περιορίζόμενη στ' απολύτως ά-
ναγκαία και παραλείποντας τα εύκολως
έννοούμενα.

Είσαι εύτυχής, *Δύρα του 'Αρίωνος*, που
οι γονείς σου σάφηνουν στη διάθεσή σου κι'
είναι πρόθυμοι να κάμουν ό,τι θά θέλεις,
ό,τι θά διαλέξεις. 'Αφού η κλίση σου είναι
στη Φιλολογία, άδιστακά να την ακολου-
θήσεις. Είναι η πιο κατάλληλη επιστήμη
για κορίτσι, κι' έχει πολλούς κλάδους για
να ειδικευθής κανείς σ' όποιον θέλει: κυ-
ρίως Φιλολογία, 'Ιστορία, Φιλοσοφία, 'Αρ-
χαιολογία, Μυθολογία, Παιδαγωγική κ.λ.

'Αλλά το κυριότερο, για μένα, είναι που
ένα κορίτσι, παίρνοντας πυχυφιλολογίας,
μπορεί να γίνει άμέσως καθηγήτρια σε Γυ-
μνάσιο θηλέων, και να διδάσκη, να μορφώ-
νι, να δηγή, να συμβουλεύη παιδιά, που
κι' αυτό άνάγεται—για να πω έτσι—στα
ύψηλά μητρικά καθήκοντα της γυναίκας.

Ναι, όλα τα παιδιά μου μου γράφουν στέν
ένικό, κι' όχι μόνο τα μεγάλα όπως νομί-
ζεις. 'Απεναντίας, όσο μικρότερα είναι,
τόσο... ένικότερα μου γράφουν.

Τάσο Δούζη, πραγματικώς, το «έμορ-
φία» στο κομμάτι σου εκείνο το έκαμα
«έμορφία». Αύτός είναι ο γνήσιος και κοι-
νός δημοτικός τύπος, γιατί είναι κι' ο τε-
λευταίος στην εξέλιξη: *έμορφος-έμορ-
φος έμορφος-έμορφος*. Μερικοί βέβαια
λένε και *έμορφία* άλλ' αυτό είναι *έιδωμα-
τικό*, όπως είναι πολλοί από τους διάμε-
ρους αυτούς τύπους. Παράβαλε: *πουλίον-
πουλιν-πουλί*. Σε μερικά μέρη λένε ακόμα
πουλίν, τυρίν, ψωμίν, αλλά όπως δεν κάνει
να τα γράφουμε αυτά, έτσι και τα διάμε-
ρα *έμορφος, έμορφία*. Κάθε πράγμα έ-
χει, βλέπεις, το λόγο του και... τη φιλο-
σοφία του. Μήν κοιτάς τώρα τόν Καθάρι,
Μεγάλος ποιητής, αλλά όχι δάσκαλος στη
γλώσσα. Κι' «έμορφία» μπορούσε να γρά-
ψι κι' «έμορφο».

Φίλημα Σινιάς, τί δροσερά που μου πε-
ριγράφεις τη... ζέση! "Όταν τό ύρος,
βλέπεις, είναι άνθηρό, δροσερό, δροσίζει
και με τό πιο πύρινο θέμα. Σ' ευχαριστώ
πολύ για την εύγενική σου πρόσκληση, άλ-
λά δεν κάνω, παιδί μου, έκδρομές ούτε την
Κυριακή. Τι να σοϋ πώ, τώρα! Μπορούσες
βέβαια να βγής απ' τό Γυμνάσιο και πρώ-
τη, αφού μάλιστα είχες πρωτεύσει στους
διαγωνισμούς της εξαμηνίας' αλλά και τρί-
τη που βγήκες είναι πολύ καλά και κάθε
άλλο παρά για κλάμματα. Περιμένω τη
φωτογραφία.

Μονεχοίστε, πολύ μ' ευχαρίστησε η
ώραία αυτή περιγραφή της έκδρομής. Σε
μερικά μέρη — ιδίως εκεί που έξασπες ή
μόρα — ήταν τόσο ζωνρή, που ένόμιζα πως
κι' εγώ ήμουν μαζί σας κι' έτρεχα τότε
άπλωες «τροχάδην» και τότε «κατάλαζον-
τας». 'Αλήθεια, χωρίς αυτά τα «μικρο-
πεισθήδια» δεν έχουν γούστο οι έκδρομές.
Αυτά που ρωτάς θά γίνουν όλα. Περιμένω

να μου ξαναγράψης γρήγορα. Για τόν προ-
βιδασμό σε συχαίρω.

Πώς σε θυμώμαι πολύ καλά, *Κατα-
ρίδα*. Πες στις συμβαθήτριές σου του Γερ-
μανικού Σχολείου πως εκείνα για μέε έδω
δεν ήταν «πολιτικά» ούτε κομματικά, ή-
ταν άπλως *ιστορικά*. Στη Γερμανία, εκεί-
νες τις ήμέρες, είχαν γίνει μερικά πράγ-
ματα πρωτοφανή στην 'Ιστορία, άπαραδειγ-
μάτιστα, που έκαμαν τόν κόσμο να φρίξη.
Κι' ο κ. Φαίδων έγραψε την έντύπωσή
του — έντύπωσή καθόλου διαφορετική από
εκείνη που επικρατούσε σ' όλο τόν ένο
κόσμο.

Γνωθέτω. *Ξανθή 'Ελληνοπούλα*, πως
άδικα φοβήθηκες τό βώδι εκείνο κι' έπε-
σες μέσα στη γούδα με τό νερό. Δεν θά-
ταν βέβαια κανένας εξαγριωμένος ταύρος,
αλλά κανένα ήμερο καματερό, που θά περ-
νούσε χωρίς να σάς πειράξη καθόλου. Αύ-
τό θά σάς έλεγαν κι' οι γονείς σας άν σάς
συμώλευαν. 'Όπως δηλαδή κάνουν καλά που
δεν σάς άφίνουν πιά μονάχα.

Κι' εγώ είμαι βέβαιη. *Δευκή Καμέλια*,
πως οι βιβλιοί σου θά είναι λαμπροί. Εύ-
χαριστήθηκε πολύ ο κ. Σ. όταν τοϋ έδω-
σα και διάβασε αυτά που γράφεις για τους
«Πρόσφυγες» του.

'Αρουαίτε, και μένα με συγκίνησε τό
πρώτο σου γραμματάκι, αφού είσαι μάλι-
στα γιος παλιάς Διαπλάσπουλας. Θά είδες
την έγκριση του ψευδωνύμου σου. 'Ελπίζω
να μου γράφης συχνά.

Εύγε, *Βέλος*, για τό λαμπρό βαθμό. 'Αλ-
λά γιατί δεν θά μου γράφης τώρα που πα-
ραθερίζεις; Δεν υπάρχει χαρτί και πέννα
στό χωριό; Οι περισσότεροι φίλοι μου τό
καλοκαίρι κι' από την έξοχή μου γράφουν
συχνότερα.

Με πολλή ευχαρίστηση, *Καρυάτις*, διά-
βασα την περιγραφή του ταξιδιού σου και
της θελκτικής κωμόπολης που μένειες τό-
ρα. 'Αλήθεια, είναι πολύ όμορφο να συνδυά-
ζεται η φυσική όμορφία ενός τόπου με τη
φιλοξενία των κατοίκων, «δείγμα άνώτε-
ρης ψυχικής ευγενείας που συμμορφώνεται
με τη γύρω φύση»...

Είδα, *Ποπαγαλάκι*, τί τρελλά κι' ώ-
ραία πέρασες στην παραθαλάσσια έξοχή.
Τώρα στην πόλη ήσυχία, να σοϋ περάσουν
οι γρατζουνιές στα χέρια και στα πόδια,
από τα σκαρφαλώματα και τις τοδμπες,
και να ξεμυριασής που έγινες σάν άραπί-
να απ' τους ήλιους...

Εύγε, *Πρόμαχε της 'Ελευθερίας*, για τό
δέκα. Για τη Σελίδα, μόνο όσοι έχουν
ψευδώνυμο μπορούν να στέλνουν. Τα κομ-
μάτια που χωρίζονται σε δύο μέρη και
μπαινουν σε δύο συνεχή φυλλάδια, είναι
σπάνια και έξαιρετικά. Και πάλι ο συνερ-
γάτης δεν έχει τό δικαίωμα, αφού τοϋ δη-
μοσιευθούν, να στείλν άλλο δυό, αλλά μό-
νο ένα. Γιατί σάν ένα θεωρείται και τό
κομμάτι που χωρίζεται.

Έχω άκουστά κι' εγώ, *Μικρή Χωρια-
τοπούλα*, τις πολλές όμορφιές του νησιού
σας. Παράξενο, αλήθεια. Πώς στα παλιά
χρόνια οι κάτοικοι έγκατέλειψαν τό χωριό,
που ήταν σε τόσο όμορφο μέρος, κι' έκα-
μαν άλλο παρακάτω. 'Αλλά κάποιο ισχυ-
ρός λόγος θά παρουσιάσθηκε, που δεν μπο-
ρούμε τώρα να τόν μαντέψουμε. Γιατί πο-
τέ αυτό δεν γίνεται στα καλά-καθούμενα.
Πάντα από μία ανάγκη.

Μαίρη Δ. Κρητικού, σε συχαίρω για τό
άριστο. Είδα στην έφημερίδα και την
επιτυχία σου στη σχολική έορτή, που έπα-
ξες ρόλο μητέρας στο μονόπραχτο «Τό
τραγούδι της Φτώχειας». Εύγε κι' εις ά-
νώτερα. Σοϋ έστειλα δυό τόμους για τό
εύχάριστο καλοκαίρι σου.

Τρίτος με βαθμό 9, μέσα σε 35 που
προβιδασθηκαν, ω. πήγες πολύ καλά, *Έν-
δοξε 'Ελλάς!* Οι δυό πρώτοι ήταν κορί-
τσια και τό βρίσκεις πολύ φυσικό, γιατί
τά κορίτσια, λές, διαβάζουν περισσότερο.
'Ιως. 'Αλλά γιατί να μη διαβάζουν τό 'Ι-
διο και τ'άγόρια; Δεν βλέπω κανένα έμ-
πόδιο. 'Ελαβα και τη φωτογραφία. 'Αλλά
για τό βραβείο των 'Ισοτιμών ιδες τί λέει
ο 'Οδηγός.

Πραγματικώς, *Βλάση Πήλιν*, θά περά-
σης πολύ ώρα το καλοκαίρι με τους τρεις
μου τόμους που σοϋ δάνεισε ο θεός σου.
Για τίς έκδόσεις που με ρωτάς, δεν έβρω.
Πάντα όμως χρειάζεται ιεροσοχή, γιατί
οι έφημερίδες αυτές τυπώνουν ό,τι τύχη.

Δεν θυμώμαι τώρα για τό κομμάτι σου,
Ψεύτικο Γέλιο, ούτε έχω καιρό να ψά-
ξω. 'Αλλά να είσαι βέβαιη, άν δεν είδες
τό τώρα τίποτα γι' αυτό, πως ή θά περ-
μένην τη σειρά του — που άργει γιατί τό
κομμάτι είναι πολλά — ή θά χάθηκες.
Τίποτε όμως απ' αυτά δεν σημαίνει πως δεν
μεταγράψης τό καλό απ' αυτή την ήλι-
κία. Σε συχαίρα και για τό άριστα τοϋ
απολυτηρίου σου. 'Όσο για τό κομμάτι
σου, τό πρωτότυπο εκείνο με τό ακίτσα
τό βρήκα μεγάλο για τη Σελίδα κι' άκα-
τάλληλο να δημοσιευθής με τόνομά σου
στό φυλλάδιο. 'Αλλο δικό σου δεν έχω.

'Ελαβα μιά προκήρυξη της «Εταιρείας
Προστασίας Ζώων». Θά έορτασθής και φέ-
τος στην 'Ελλάδα η παγκοσμίως πιά κα-
θηρωμένη «Ημέρα των Ζώων», την Πέμ-
την 4 'Οκτωβρίου, έορτήν τοϋ άγ. 'Ιερο-
θέου, πρώτου επίσκοπου 'Αθηνών και με-
γάλου ζωοφίλου. Για την «Ημέρα των
Ζώων» σάς έγραψε πέρος ο κ. Φαίδων.

Μικρομέγαλη, εγώ πιά τί να σοϋ πώ,
τη στιγμή που οϋ μόνη σου ξεκαθάρισε
την κλίση σου; Είναι λοιπόν η Ψυχολο-
γία, τό μυστήριο και τό «δράμα» της άν-
θρώπινης ψυχής, κι' από τη Λογοτεχνία
ό,τι σχετίζεται μ' αυτήν, δηλαδή τό μυθι-
στόρημα, τό διήγημα και τό δράμα. Σ' αυ-
τά βέβαια θέφωσισθής, και μάλιστα θά
βοηθηθής πολύ από τό Φυσικά που έμα-
θες, γιατί η ανθρώπινη ψυχή σχετίζεται
με τό σύμπαν. Ούτε υπάρχει καθαυτό «ά-
ψυχη ύλη». 'Όλα στον κόσμο έχουν την
ψυχή τους...

Δεν θυμώμαι τώρα ποιος μου έγραψε
την περασμένη εβδομάδα πως πολλοί από
τους Γρίφους που δημοσιεύω είναι δημο-
σιευμένοι και άλλοτε, και παρατηρούσε
πως αυτοί δεν πρέπει να βερώνουν στ' ά-
ποτελέσματα των 'Ασκήσεων όσο οι νέοι,
οι πρωτότυποι. Πολύ σωστό! Κι' εγώ τους
μετρώ ως «δημοσιεύσιμες» άπλως 'Ασκή-
σεις, όχι όμως και ως «ώρας» — πράγ-
μα που ύψώνει τόν βαθμό τοϋ διαγωνιζο-
μενου. Τώρα, γιατί δημοσιεύω τους πα-
λαιούς αυτούς και γνωστούς γρίφους;
Γιατί, άπλούστατα, στους σημερινούς μου
φίλους είναι άγνωστοι. Π. χ. αυτοί που
δημοσιεύω σήμερα (και που σημειώνω μά-
λιστα — όπως θά κάνω στο έξης — πως
είναι «παλαιός») έχει ξαναδημοσιευθής πρό
15 τολάχιστο ετών. 'Ε, πόσο από τους
σημερινούς ήταν τότε συνδρομητά για να
τόν έβρουν; 'Η πόσο θά έτυχε νάχουν έ-
κείνο τόν τόμο μου; 'Ελάχιστοι. Για τους
περισσότερους λοιπόν είναι σά νέος. Τό
συμπέρασμα: Μιά Συλλογή μπορεί να έ-
χη και δυό-τρεις παλιές ώρες 'Ασκή-
σεις. 'Ο συνθέτης όμως πρέπει να έφερν
πως αυτές δεν θά μετρηθούν σε διπλές,
πως οι ώρες του νέας και πρωτότυπες.

Εύγε, *Νινούλα*, τί ώραία που περνάς
εκεί-πέρα και σ' ευχαριστώ που δεν με
έσχες. Παράξενα μου φάνηκαν και μένα
αυτά που μου γράφεις για τη «δεσποινί-
δα». 'Αλλά γιατί δεν τη ρωτάς, γιατί δεν
προκαλείς μιά έγγήνηση τοϋ τρόπου της
από την ίδια; Αυτό θάταν τό καλύτερο.
Μπορεί, βλέπεις, νάναί στη μέση και καμ-
μιά παρεγγήνηση, κάτι άσχετο και με τό
Σήμα και με τόν τίτλο της Διαπλάσπουλας.

Άς πήρες τόν πρώτο βαθμό στην τάξη
σου, *Χρυσάλλης*, κι' άς ήταν μόνο έννέα.
Τού χρόνου, στην έκτη, θά πάρης δέκα
και — τί χαρά! — θάρθης έδω να σπουδά-
σης στο Πανεπιστήμιο! Ναι, νάρχεσαι τό-
τε στο γραφείο μου όσο συχνά θέλεις, κι'
ο κ. Σ., που τοϋ έδωκε τό γράμμα σου,
είπε πως, άν ζή, θά σε δηγή, προθυμό-
τατα, αφού έχεις τόσο πόθο για τη λογο-
τεχνία. Για την ώρα, έξακολουθήσε να δια-
βάξης, να γράφης και... να σκέψης για
να γυμνάσεις.

Δεν ήταν ανάγκη, *Διαπλάστη*, να γρά-
ψης τόσα για την έλλειψή σου' ξέρεις κα-
λά πως πάντα συγχωρώ τά παιδιά μου
όταν άργούν να μου γράψουν καλά. Τόσο
σπουδαίους λόγους. Χάρηκα που πήρες τό
μεγαλύτερο βαθμό στην τάξη σου — έσω
και πάνω καλώς — κι' εύχομαι να πάρης
άριστα τοϋ χρόνου που θά βγής πιά «άκα-
δημαϊκός πολίτης».

'Ελαβα, *Αυσόχαρτο*, τό γράμμα σου
από την Κέρκυρα, με έμαθα στο μεταξϋ
από τόν πατέρα σου πως ήρθες έδω για
να δώσεις εξετάσεις στη Σχολή των Εύελ-
πίδων. Λυπήθηκα για την άπρόοπτη αυτή
άρρώστια που σ' έμπόδισε να παρουσια-
σθής την ώριμμένην ήμερα κι' έτσι ή κα-
τάταξη σου αναβλήθηκε για τό χρόνο.
'Ο πατέρας σου μου είπε πως προσωρινά
θά έγγραφής στη Φιλοσοφική Σχολή. Σϋ
τώρα με ρωτάς αν πρέπει να εξακολουθή-
σης να καταγίνεσαι και στη Λογοτεχνία.
Θά ήταν κρίμα να την αφήσεις, γιατί ά-
σφαλώς έχεις ταλέντο, αφού γράφης και
μεταγράφης τό καλό απ' αυτή την ήλι-
κία. Σε συχαίρα και για τό άριστα τοϋ
απολυτηρίου σου. 'Όσο για τό κομμάτι
σου, τό πρωτότυπο εκείνο με τό ακίτσα
τό βρήκα μεγάλο για τη Σελίδα κι' άκα-
τάλληλο να δημοσιευθής με τόνομά σου
στό φυλλάδιο. 'Αλλο δικό σου δεν έχω.

'Ελαβα μιά προκήρυξη της «Εταιρείας
Προστασίας Ζώων». Θά έορτασθής και φέ-
τος στην 'Ελλάδα η παγκοσμίως πιά κα-
θηρωμένη «Ημέρα των Ζώων», την Πέμ-
την 4 'Οκτωβρίου, έορτήν τοϋ άγ. 'Ιερο-
θέου, πρώτου επίσκοπου 'Αθηνών και με-
γάλου ζωοφίλου. Για την «Ημέρα των
Ζώων» σάς έγραψε πέρος ο κ. Φαίδων.

Μικρομέγαλη, εγώ πιά τί να σοϋ πώ,
τη στιγμή που οϋ μόνη σου ξεκαθάρισε
την κλίση σου; Είναι λοιπόν η Ψυχολο-
γία, τό μυστήριο και τό «δράμα» της άν-
θρώπινης ψυχής, κι' από τη Λογοτεχνία
ό,τι σχετίζεται μ' αυτήν, δηλαδή τό μυθι-
στόρημα, τό διήγημα και τό δράμα. Σ' αυ-
τά βέβαια θέφωσισθής, και μάλιστα θά
βοηθηθής πολύ από τό Φυσικά που έμα-
θες, γιατί η ανθρώπινη ψυχή σχετίζεται
με τό σύμπαν. Ούτε υπάρχει καθαυτό «ά-
ψυχη ύλη». 'Όλα στον κόσμο έχουν την
ψυχή τους...

Δεν θυμώμαι τώρα ποιος μου έγραψε
την περασμένη εβδομάδα πως πολλοί από
τους Γρίφους που δημοσιεύω είναι δημο-
σιευμένοι και άλλοτε, και παρατηρούσε
πως αυτοί δεν πρέπει να βερώνουν στ' ά-
ποτελέσματα των 'Ασκήσεων όσο οι νέοι,
οι πρωτότυποι. Πολύ σωστό! Κι' εγώ τους
μετρώ ως «δημοσιεύσιμες» άπλως 'Ασκή-
σεις, όχι όμως και ως «ώρας» — πράγ-
μα που ύψώνει τόν βαθμό τοϋ διαγωνιζο-
μενου. Τώρα, γιατί δημοσιεύω τους πα-
λαιούς αυτούς και γνωστούς γρίφους;
Γιατί, άπλούστατα, στους σημερινούς μου
φίλους είναι άγνωστοι. Π. χ. αυτοί που
δημοσιεύω σήμερα (και που σημειώνω μά-
λιστα — όπως θά κάνω στο έξης — πως
είναι «παλαιός») έχει ξαναδημοσιευθής πρό
15 τολάχιστο ετών. 'Ε, πόσο από τους
σημερινούς ήταν τότε συνδρομητά για να
τόν έβρουν; 'Η πόσο θά έτυχε νάχουν έ-
κείνο τόν τόμο μου; 'Ελάχιστοι. Για τους
περισσότερους λοιπόν είναι σά νέος. Τό
συμπέρασμα: Μιά Συλλογή μπορεί να έ-
χη και δυό-τρεις παλιές ώρες 'Ασκή-
σεις. 'Ο συνθέτης όμως πρέπει να έφερν
πως αυτές δεν θά μετρηθούν σε διπλές,
πως οι ώρες του νέας και πρωτότυπες.

Εύγε, *Νινέττα*, για τό θεαρία που
πήρες σ' όλα σχεδόν τά μαθήματα. 'Αλλά
τό γράμμα σου με λύπησε για την άρρω-

στεια της *Μόννα Βάννας*. Δεν τόξερα,
ούτε ο κ. Φαίδων, πως έμεινε η αγαπη-
μένη μας ένα μήνα στο κρεβάτι από τό-
φο. Είναι τώρα έντελώς καλά; Κι' η 'Α-
φρικάνα τί κάνει; γιατί δεν έγραψε;

'Ο χώρος, άν και τόσο πολύς, τελείως.
Πάλι, βλέπεις, χωρίς να θέλω, σε μερι-
κούς είπα πολλά... *Κοζάκε του Ντόν*,
που τόσο με ξεκούρασε τό καθαρό γράφι-
μό σου — *Νέγη*, με πόση χαρά ύστερ' από
τόσον καιρό που είχες να μου γράφης! —
Μυρτίλλη, που τόσο ώραία γράφεις για
τη θάλασσα — *Μαγαμένο Τριαντάφυλλο*,
περατικά τό χέρι! — *Ελάτη*, που έδειξα
τό γράμμα σου και στον κ. Φαίδωνα —
Γολιάθ, ναι, έτσι γράφονται αυτά — *Λι-
χουδιότα*, που σοϋ άπήντησα, νομίζω, στο
άλλο — *Αιώνιε Θεύλλη* με τά τόσα σου
ένδιαφέροντα — *Αθώα 'Υπαρξίς*, που μου
γράφεις τόσο δροσερά από την έξοχή — *Α-
ργιεμένη Θάλασσα*, που γρήγορα σε φώ-
ναξαν για τό γεύμα... — *Κόρη τοϋ Βόλ-
γα*, που σε παρακαλώ να γράφης χαιρετί-
σματα και στην άδερφή σου — *Δάκρυ Ψυ-
χής* που σε περιμένω — *Φώς Σκοταδιού*,
έξωπορ λιγάκι με τό διάβασα — *Παπαρού-
να*, που θά σοϋ πω άρα τό διαβάσω — και
Ντενή που σε συχαίρω για τό άριστα —
καλά μου παιδιά, με τό ίδιο ένδιαφέρο διά-
βασα και τά δικά σας ώραιότατα γράμμα-
τα και περιμένω τώρα να μου ξαναγράψετε.

'Η *Διάπλαση* άσπάζεται τους φί-
λους της: *Τριφαισίον* (εύγε που βγήκες
πρώτος' εύχομαι την ίδια επιτυχία και τοϋ
χρόνου και με μεγαλύτερο ακόμα βαθμό
ναι, τό ψευδώνυμό σου έχει άναγνωσθής στο
Το φυλλάδιο) *Ναπολεόν* (σοϋ έστειλα
τό βραβείο σου' εγώ δεν έχω ψυχή που,
άν και κλεισμένη «στό καμίνι της 'Αθή-
νας, σοϋ γράφω; έτσι να μου γράφης και σϋ')
Ζιζάνιο (δεν θυμώμαι για τό κομμάτι σου,
αλλά περίμενε ακόμα λίγο και, άν δεν
ιδής τίποτα, θά πη πως χάθηκες και στεί-
λε άλλο' στο «διαγωνισμό τοπείων» στέλ-
νουν κάρτ-ποστάλ με τοπεία' έστειλα ο
τετράδια) *Γλυκόλαλο 'Αηδονάκι* (σύν-
φωνοι σε όλα' περιμένω τη φωτογραφία
και... την κατάλυση της τεμπελιάς) *Χλόη* (άρεστά, βλέπω, ταξίδια έκαμες'
και πάλι κοντά στη θάλασσα είσαι, ώστε
δεν μπορείς νάχης παράπονο... σάν έμας.
για τό άλλο, τί να σοϋ πώ; αυτά που
μου γράφεις, μπορείς να τά πής με λίγα
λόγια σε μιά Μ. 'Αγγελία για τη *Χωρίς
Φτερά* δεν έβρω' και μένα έχει να μου
γράψι πολλών καιρό, ενώ πρώτα μου έ-
γραψε τακτικώτατα) *Κλέφτην τοϋ 21*
(διάβασε τόν 'Οδηγό τοϋ Συνδρομητοϋ, έ-
κεί θά ιδής τί είναι τά Μικρά Μυστικά,
έπίσης και πότε βάζεται κανείς «έκτός Δια-
γωνισμού» τά Π. Πνεύματα δεν μετριον-
ται ως κομμάτια Συνεργασίας' μπορεί κά-
νεις να στέλνι δσα κι' όταν θέλν) *Βοε-
ροπούλαν* (πολύ μ' ευχαρίστησε τό γραμ-
ματάκι σου' μήν άναπονηθής, κι' αυτές
που τους έστειλες τετράδια θά σοϋ τάντα
ποδώσουν — η *Νινούλα*, η *Μυρτίλλη*, γί-
νεται; — κι' άλλες Διαπλάσπουλες θά σοϋ
στείλουν) *Κεραμίδιον Γάτον* (χαίρω που
είσαι τώρα καλά' περιμένω γράμμα σου
κι' από την 'Ιοθήα' ά, νομίζεις πως μόνο
τις δικές σου 'Ασκήσεις διορθώνω; όλες
δσες δημοσιεύω είναι πολύ ή λίγο διορθω-
μένες' σπάνια, πολύ σπάνια, δημοσιεύω
μιά 'Ασκήση όπως είναι στη Συλλογή
έκτός βέβαια άν είναι Φωνητικόλογη, 'Ελ-
λιποσύμφωνο ή Μικτό...) *Ποικιλίσσαν*
των Δολλαρίων (τί κρίμα! ούτε λέξη δεν
μόρεσα να βγάλω από τό γράμμα σου
της 14 'Ιουλίου' έξωπορ μπλε τό μελάνι,

ξεθώρησε κιόλα ως που νά φθάσῃ, κι' ἔτσι κατανήψε ἄσπρο χαρτί με κάτι δυσδιάκριτα στίγματα.) **Γεώργιον Ε. Μιχαηλίδην** (χαίρω πολὺ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου· ἂν πάρῃς καὶ ψευδώνυμο, μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς ἄμέσως ἓνα κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας· γι' Ἀσκήσεις ὅμως θὰ περιμένῃς ὥς νὰ προκηρυχθῇ νέος Διαγωνισμός πρὸς σύνθεσιν· αὐτὰ ἄλλωστε τὰ βλέπεις καὶ στὸν Ὁδηγό.) **Ὁδέλλον** (σοῦ τὸ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολὺ.) **Χαραυγὴν τῆς Δέσβου** (στὴ Μ. Ἀγγελία σου μποροῦσες νὰ προσθέσης: «**Ροδοδάκτυλη Ἡὼς καὶ Γλυκεῖα Ἀνάμνησις**, γιατί δὲν μοῦ ἀπαντᾷτε;».) **Μάγдан Δ. Γιαννέλα** (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· χαίρω ποὺ θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο.) **Ναπολέοντα Βοναπάρτην** (τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ κρίνω μετὰ τὴ σειρὰ του· στὸ ἐξῆς ὅμως νὰ τὰ γράφῃς χωριστά, ὅχι στὸ ἴδιο χαρτί σὰ συνέχεια τοῦ γράμματος.) **Πονεμένο Δοξάρι** (καὶ τὸ δικό σου θὰ τὸ διαβάσω μετὰ τὴ σειρὰ του καὶ θὰ σοῦ πῶ.) **Βίλλυ** (θὰ σοῦ πῶ καὶ σένα ἅμα τὸ διαβάσω· πῶς νὰ στέλνῃς χρήματα; ἰδὲς τί λέω σὲ προηγ. φύλλο σὲ μιὰ φίλη μου ποὺ μοῦ ἔκαμε τὴν ἴδια ἐρώτησιν.) **Ναυτάκι τῆς Δέσβου** (σοῦ ἔστειλα λυσόχαρτο· οἱ λύσεις δεκτικὲς ἀφοῦ δὲν εἶχαν δημοσιευθεῖ.) **Ζακυνθινούλα** (θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίσιν στὸ 35 φυλλάδιο· πολὺ συγκίνησε τὸν κ. Ε. τὸ γραμματάκι τοῦ παπποῦ.) **Ἀμάραντον** (καὶ μένα δὲν μοῦ χτυπᾷ τόσο καλὰ ἡ συνίληψη «ἀπ' τὰ ὑψηλὰ» χάνεται τὸ χρῶμα τῆς λέξεως «ὑψηλὰ», ποὺ ἀπαιτεῖ ἴσα ἴσα νάκούεται πολὺ τὸ ὑψιλό της, «ὑψυφῆ»... (Νίτσαν **Κάβουρα** (ἔλαβα· εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὰ τόσο καλὰ λόγια.) **Δαίδαλον** (ἔστειλα χαρτί λύσεων· νὰ σὲ ἰδῶ λοιπόν! θάρρητε πὺρ μέσα τὸ Σεπτέμβριον, νὰ μπορῇ νὰ σὰς βλέπῃ κι' ὁ καϊμένος ὁ παππούς;) **Γιόλαν** (στὸ ἐρχόμενο θὰ τὰ ποῦμε.) **Ολιμμένη Γοητεῖαν** (ἀ, τί καλὰ!· λοιπόν σὲ περιμένω.) **Νυφούλαν τ' Οὐρανοῦ** (καὶ σένα στὸ ἐρχόμενο θὰ σοῦ ἀπαντήσω.) **Δεοντιδέα** (αὐτὸ, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· γράψε μου.) **Μαγκάλν** (θὰ τὰ ξαναποῦμε, περιμένε ἀκόμα λίγο.) **Στέφεν** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 8 **Αὐγούστου** θὰπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 270οῦ Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτον δεκταὶ μέχρι 18 Ὀκτωβρίου.

449. Δεξιόγραφος

Τὸ πρῶτο κάποια ζῶα
Πολὺ καλὰ ἐξοπλίζει.
Μικρὸ τᾶλλο λουλούδι
Τί ὁμορφα μυρίζει.
Τὰ δυὸ μαζί καρπὸς...
Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς!

Μιχ. Π. Νούσιος

450. Στοιχειόγραφος

Δυστυχῆς εἶμαι πολὺ,
Μ' ἂν μοῦ λειψῇ ἡ κεφαλὴ.
Κρουσταλλώνουμαι κι' ἀσπρίζω.
Κι' ὅλα σοῦ τὰ... νοστιμίζω.
Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

451. Στοιχειοτονόγραφος

Ὅλοι με βλέπουν χωρὶς κόπο.
Προσθέτεις στὴν ἀρχὴ μου γράμμα,
Τὸν τόνο κάπου-ἐκεῖ ἀνεβάζεις,
Κι' ἀμέσως χάνουμαι σὲ τρόπο.
Ποῦ λὲς κι' ἔγινε κάποιο θάμμα:
Τοῦ κάκου νὰ με ἰδῇς κοπιάζεις!
Μαργαρίτα

452. Αἵνιγμα

Βασίλευε τ' ἄρσενικό μου
Στὰ χρόνια τὰ βυζαντινά.
Γυρνοῦσε ὁ Πάν στὸ θηλυκὸ μου,
Μέσα στὰ δάση τὰ πυκνά.
Τὸ οὐδέτερό μου ἀντιτάχθηκε
Ἡρωϊκὰ κι' ἀνατινάχθηκε.
Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

453. Ψαροκόκκαλον

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε ν' ἀναγινώσκονται ἐξ ἀρχῆς κατὰ σειρὰν: ποταμὸς τῆς Ἰταλίας, κράτος τῆς Εὐρώπης, αὐτοκράτωρ ρωμῶν, γηγενεὺς ἀρχαία περὶ φημος πόλις, φάρμακον, χρήσιμον ζῶον, μέρος τοῦ ποδός, τὸ ζητούμενον.

Λεβάντα

454. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 8 = Θεὸς
2 1 5 2 8 = Φάρμακον
3 5 6 7 8 = Ἀρχαία πόλις
4 5 6 2 3 = Ὑπάρχον διάφορα...
5 7 6 5 2 8 = Φάρμακον
6 5 6 7 = Ἀρχαία βασίλισσα
7 6 4 = Ἐπίρρημα τόπου
8 4 6 7 8 = Ποταμὸς

Μασκῶτ

455-459. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματός ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαί τόσαι λέξεις:

φόρος, κωφή, θόλος, νωδός, σωλήν.
Τρίο Κορτεζίνο

460. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητούμενων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Κρήτης, τὰ δὲ τρίτα γράμματα ἄστερα λαμπρόν:

1, Υἱὸς τοῦ Ἡλίου· 2, Ἀρχαία βασίλισσα· 3, Τιτάν· 4, Ὀμηρικὴ νῆσος· 5, Ἀρχαία πλουσία πόλις· 6, Μέρος τοῦ κτιρίου· 7, Ἀρχαία πόλις.
Πρόμαχος τῆς Ἑλευθερίας

461. Φωνηεντόλιπον

τ - τ - τς - τς

Αἰώνιος Θρύλλος

462. Παλαιὸς Γεῖφος

μο N v' v' v'
N κ μο v' v' v' 20 v' v' v'
Ὀλιβιέρους Κρόμβελ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλ. 23

249. Παραμορφωμένος (παρά, μορφωμένος).—250. Λάτιος (λά, ι, ὅς).—251. Λέων-λύων-Λυών.—252. Κέρδος-κέδος.—253.

Z Π 254. Γηράσκα ἀεὶ διδασκόμενος. (Ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ μέσου K A P Y O N κατὰ στήλας ἐκ τῶν ἄνω· κατοπιν διαγράφει τὸν ρόμβον ἐκ τῆς δεξιᾶ γωνίας περιστροφικῶς).—255. ΠΕΔΕΜΟΝΤΙΟΝ (ΠΕΔιάς, ἘΜός, ὉΝος, ΤΙμή. ὉΝαγ).—256. Διὰ τοῦ K: οἰκία, κακία, ἀνοή, ἀνοκή, καίω.—257. Ἀγάλια ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι.—258. Ὁμοιον ὁμοιον ἐφέται (ο μεῖον ο, μὴ οὐ ἐφ' ὕε, τε).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μετὰ ἀπλὰ στοιχεῖα ὁρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μετὰ 150 ὁ χωριστὸς στίχος ὁρ. 1 καὶ μετὰ 250 ὁ χωριστὸς στίχος ὁρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ ἀποπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΛΔ'—406]

Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλε, δέξου μπουκατάκι ἀγνῶν φιλικῶν εὐχῶν.

Φίλημα Σκιας, Ἰπτάμενος Ἀετὸς

[ΛΔ'—407]

Τζοκόντα, τὸ κομματάκι σου μοῦ ἐμπνέει ἀναμνήσεις. Κιθάρα, βρύση... σπάρτα... θυμάσαι...

Φίλημα Σκιας

[ΛΔ'—408]

Μαγκαλὺ, Βάνδα, Μαργιολάκι καὶ Τάσο Δούζη, γιὰ τὴ γιορτὴ σας δεχθῆτε ὁλόθερμες εὐχές.

Σφιγξ

[ΛΔ'—409]

Σκαλιστήρι, ὅποιος σὲ πληροφόρησε διὰ τὴν ἀδιαφορὰ γιὰ τὴν Καβάλλα, ἀπατάται πολὺ. Γιὰ καλὸ σου ὅμως μὴν ἐκναμπερδεύσαι σὲ ξένες ὑποθέσεις.

Σφιγξ

[ΛΔ'—410]

Μυρέλλα, φύγω γιὰ λίγες μέρες. Σὲν γυρίσω σοῦ γράφω.

Πιεῖς

[ΛΔ'—411]

Κοκκινουσκουφίτσα, μετὰ ἔξχαρες, βλεπῶ, στὰ ψηλα βουνά. Ἐννοια σου.

Τσίκουδο

[ΛΔ'—412]

Ραϊσά, θυμάσαι τίποτε ἀπ' τὸ Βόλο ;;; Ἀναυρο, Παραλία, Π. Λύκειο μετὰ τὸν ΥΠΝΟΒΑΤΗ ; ; ;

[ΛΔ'—413]

Αγνή, πόσο ἐπιθυμῶ ἓνα τετραδιάκι σας.

Αἰώνιος Θρύλλος

[ΛΔ'—414]

Σκαλιστήρι, ἀχρηστὴ ἡ γενναιοδωρία σου. Πάντως εὐχαριστῶ. Ποῖός νάσαι;

Γεῖφος

[ΛΔ'—415]

Θλιμμένη Γοητεία—Καρδιονκλέφτρα Καλὰ νὰνι τὰ γέλια, δὲ λέω. Ἀλλὰ νάναι φυσικὰ, ἀληθινὰ· ὅχι... καραγκιοζιλίκια.

Δουῖς

[ΛΔ'—416]

Νιούλα μου, ἓνα καρδιόβγαλτο «εὐχαριστῶ» γιὰ τὴς θερμὰς καὶ ἀγνὰς εὐχούλεις σου.

Δουλουδ-νια Ὑπαρξίς

[ΛΔ'—417]

Αγαπημένες μου Μαργιολάκι καὶ Δουλουδένια Ὑπαρξί, γιὰ τὴν γιορτὴ σας εὐχομαι καρδιόβγαλτες εὐχούλεις.

Δευκὴ Καμέλια

[ΛΔ'—418]

Τρίο Κορτεζίνο, μήπως ξεχάσατε πῶς ἀλληλογραφεῖτε καὶ μετὰ τὴν:

Δευκὴ Καμέλια

[ΛΔ'—419]

Ἐπεσμένη Λαίδη, Λόεγκριν, Ἀναγκάλις, Μαίρη Μ., γιὰ τὴν γιορτὴ σας δεχθῆτε ὁλόθερμες εὐχές. Πειραιωτάκι, ποῖα εἶναι ἡ Δ/ση σου;

Μυρέλλα

[ΛΔ'—420]

Αγαπητὴ Θεοτόκελλη γιὰ τὰ γενέθλιά σου τὴς θερμότερές μου εὐχές.

Αἰλ

Τὸ πρῶτιστον καθήκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκαίρως ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του